

حکایت به دیگران

یا

انفاق

گردآوری:

گروه تحقیق و توسعه

خبریه نورالزهره سلام الله علیها

سرشناسه : خیریه نورالزهرا - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور کمک به دیگران یا انفاق / گردآورنده گروه تحقیق و توسعه خیریه نورالزهرا سلام الله علیها.
وضعیت ویراست : ویراست ۴.
مشخصات نشر : تهران: آرمان رشد، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری :
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۱۰-۴-۹۲
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
یادداشت : نمایه.
موضوع : اخلاق کسب و کار
موضوع : اخلاق - انفاق - وقف - خیرات
موضوع : اقتصاد - جنبه‌های اخلاقی خیرات
بندی کنگره :
رده بندی دیویی :
شماره کتابشناسی ملی :

آرمان رشد

کمک به دیگران یا انفاق

گردآورنده: گروه تحقیق و توسعه خیریه نورالزهرا سلام الله علیها

صفحه‌آرایی:

طرح جلد:

ناظر چاپ:

شمارگان: ۳۰۰۰

سال چاپ: ۱۳۹۶

چاپ اول-ویرایش چهارم

ویرایش اول - ۱۳۹۶

چاپ: گوهر اندیشه

نشانی: تهران، خ انقلاب، بین خ دانشگاه و خ ابوریحان، پلاک ۱۱۸۲، ساختمان فروردین، طبقه ۱۰

تلفن: ۶۶۴۸۶۰۱۳

فهرست

- ۱- پیش‌گفتار
- ۲- فصل اول - موسسات خیریه در سایر کشورها
- ۳- فصل دوم - موسسات خیریه در کشورهای اسلامی
- ۴- فصل سوم - آیات قرآن کریم در رابطه با انفاق یا صدقات

پیش گفتار

تشکیل موسسات خیریه جهت کمک به هموعان در سال‌های قبل چندان مشکل نبود، سه علت عمده آن را می‌توان چنین برشمرد:

۱- موسسات خیریه کوچک و در محیطی محدود و بسته مشغول به فعالیت بودند، لذا اعضاء آن برای یکدیگر شناخته شده بودند، چنانچه افرادی هم می‌خواستند به آنان کمک کنند می‌توانستند آنان را شناسایی نمایند.

۲- بسیاری از این موسسات بنام موقوفه توسط یک ثروتمند تاسیس و اداره کنندگان و اهداف آن مشخص و محل درآمد آن معلوم بود و نیاز به کمک دیگران نداشتند.

۳- در گذشته موسسات خیریه درآمد قابل توجهی نداشتند و گزارشی از سوء استفاده از درآمدهای آنها به دولت‌ها نمی‌رسید، لذا دولت‌ها نظارت و توجه جدی به آنها نداشتند.

با بزرگ شدن جوامع بشری این موسسات توسط اشخاص و یا سازمان‌هایی که برای مردم و دولت ناشناخته بودند تاسیس گردید و بعضی از آنها توانستند ثروت زیادی را به خود اختصاص دهند، با رسیدن گزارشاتی از سوء استفاده از این موسسات، دولت‌ها به دلایل زیر به خود اجازه دخالت در این موسسات را دادند:

۱- جهت جلوگیری از سوء استفاده متصدیان این موسسات از اموالی که مردم جهت اهداف خیرخواهانه در اختیارشان قرار داده‌اند

۲- جهت روشن نمودن چگونگی جمع‌آوری دارائی و درآمدهای این موسسات و مالکیت آنها

۳- دولت‌ها خود را به عنوان نماینده افرادی می‌دانند که به این مؤسسات کمک می‌کنند ولی امکان پیگیری نحوه مصرف کمک‌های اهدایی را ندارند

در نتیجه مسئولین این مؤسسات ملزم گردیدند که از دولت‌های خود اجازه بگیرند، لذا موظف شدند اطلاعات دقیق شخصی خود را به اضافه اهدافی که موسسه جهت آن تشکیل یافته و نیز درآمدهای موسسه را هر ساله گزارش نموده و دولت را از عملکرد خود آگاه نمایند.

با بزرگتر شدن این مؤسسات و انباشته شدن ثروت‌های نجومی در آنها از یک سو و موثر بودن و مفید بودن کمک‌های اساسی که این مؤسسات به جوامع بشری می‌نمایند از سوی دیگر ارزش آن را پیدا نمودند که در مجامع بین‌المللی مطرح و حمایت‌های بین‌المللی را از بالاترین مجامع جهانی نسبت به خود جلب نمایند.

در حال حاضر در تمام کشورها مؤسسات خیریه با توجه به سنت‌های جامعه و رعایت دستورالعمل و یا قوانین آن کشور می‌توانند از حمایت مجامع بین‌المللی برخوردار باشند.

در این نوشتار با بهره‌گیری از سایت‌ها به این سؤال پاسخ داده‌ایم و گفته‌ایم چگونه می‌توان یک موسسه خیریه تاسیس نمود و نیز توضیحی از مجامع بین‌المللی که به نام NGO و یا سمن معروف‌اند ارائه شده است و نیز شیوه تشکیل و اداره آن جهت علاقمندان به تاسیس چنین موسساتی جمع‌آوری گردیده و از طرف دیگر جهت تشویق مردم به تاسیس مؤسسات خیریه نظر اندیشمندان جامعه و پیشوایان دینی و نیز کلماتی را که در حمایت از آن در قرآن کریم آمده است جمع‌آوری نموده‌ایم تا کسانی که مشغول به این کار خداپسندانه هستند و نیز حامیان آنان ارزش کار خود را دانسته و کار خود را به بهترین وجه ممکن ادامه دهند.

اجر همگی آنان با خداوند منان

عنوان‌های فصل اول

کمک به دیگران،

کار خیر در جوامع

صلیب سرخ

ان جی او NGO یا سمن

ارگان‌های بین‌المللی، یا سازمان‌های کمک‌رسان دولتی

یونیسف، مرکز اطلاع‌رسانی سازمان ملل، کمیته ملی یونسکو و صلیب سرخ جهانی

تعریف NGO، یا سمن

دلایل تشکیل، مراحل تشکیل، ساختار آن، وسعت فعالیت، انواع، اهداف

منابع مالی NGO یا سمن

مشکلات NGO یا سمن

دولت‌ها و NGOها مقایسه دو کشور اروپایی

تاثیر NGOها در جوامع

مؤسسات خیریه در کشورهای اسلامی

عنوان‌های مؤسسات خیریه

نهادهای دولتی ایران

تفاوت سمن با خیریه‌ها

علت عدم توسعه خیریه‌ها

اخذ مجوز خیریه‌ها

کمک به دیگران

نوع بشر به دلیل انسان بودنش همیشه آماده کمک به هم‌نوع خود بوده است و از نشانه‌های انسانیت او کمک به سایرین است تا جایی که حتی ممکن است خود را به خاطر کمک به دیگران فراموش کند در حالی است در میان حیواناتی که دسته‌جمعی زندگی می‌کنند تا این حد گذشت و ایثار را برای ما تعریف نکرده‌اند.

کمک‌هایی که توسط مردم انجام می‌گیرد و به عنوان **کار خیر در جوامع** مشهور است در اصطلاح دینی **انفاق** یا خیرات می‌گویند.

کار خیر در جوامع

شروع کمک به دیگران یا کار خوب یا کار خیر به قدمت طول تاریخ بشر است منتهی در جوامع مختلف نوع آن با توجه به نیاز جامعه و تربیت یا جهان‌بینی افراد آن جامعه متغیر بوده است

در دو قرن اخیر با پیشرفت جوامع بشری و افزایش آگاهی‌ها و ثروت ثروتمندان کمک به دیگران قانونمند گردیده و با داشتن شرایطی جنبه رسمی و بین‌المللی پیدا کرده است.

صلیب سرخ

صلیب سرخ جهانی اولین و تنها تشکل غیردولتی است که به صورت بین‌المللی براساس **کنوانسیون ژنو** در سال ۱۸۶۳ شکل گرفت. کسی ادعا ندارد آنچه که در صلیب سرخ انجام می‌شود قبلاً انجام نمی‌شده است بلکه در آن سال با تدوین آنچه انجام می‌شده است به آن رسمیت داده و آن را قانونمند نموده‌اند. **صلیب سرخ جهانی** که در کشورهای

اسلامی تحت عنوان **هلال احمر** مشهور است اگر چه یک نهاد خودجوش مردمی است اما کلیه دولت‌ها حتی سازمان‌های بین‌المللی به آن کمک می‌کنند تا بتواند به بهترین وجه ممکن مشکلاتی را که در هر منطقه پیش می‌آید مرتفع سازد.

ان جی او NGO

سه حرف انگلیسی NGO اول کلمه Non Governmental Organization است که در فارسی آن را به **سازمان مردم نهاد** ترجمه نموده‌اند و به اختصار **سمن** می‌گویند.

برای این نوع سازمان‌ها تعاریف متفاوتی کرده‌اند. از مشخصه آنها این است که آنها را سازمان‌های خودجوش مردمی می‌دانند که از بودجه کشورها استفاده نمی‌کند به این معنا که گروهی از مردم با **اهداف مشترک**، **داوطلبانه** و **قانونمند** با برنامه مشخص (اساسنامه) دور هم جمع شده براساس آنچه در آن اتفاق نظر دارند نسبت به پیشبرد اهداف خود اقدام می‌کنند.

در سال ۱۹۴۵ با تاسیس سازمان ملل کلمه **سازمان‌های غیردولتی** در منشور سازمان ملل مطرح گردید و اکنون این نوع سازمان‌ها طبق قوانین بین‌المللی به رسمیت شناخته شده‌اند و ضمناً هر ساله در شهر **داووس واقع در سوئیس** مدیران ارشد ان جی او ها بعنوان یکی از تشکل‌های اقتصادی جهان دور هم جمع می‌شوند.

ارگان‌های بین‌المللی یا سازمان‌های کمک‌رسان دولتی

کمک به مردم مستمند از وظایف دولت‌ها است لذا این مسئله در سازمان‌های بین‌المللی هم جایگاه خاص خود را دارد و سازمان ملل خود را موظف به ارائه راه‌حلهایی جهت رفع مشکلات دولت‌ها می‌داند لذا سازمان‌هایی تحت نظر سازمان ملل تاسیس شده که سازمان ملل و یا دولت‌ها به آنها کمک مالی می‌نمایند تا در جهت رفع مشکلات جوامع به خصوص کشورهای فقیر اقدام نمایند از جمله: یونیسف، مرکز اطلاع‌رسانی سازمان ملل، کمیته ملی یونسکو، صلیب سرخ جهانی هستند.

یونیسف UNICIF

۱- یونیسف یک سازمان بین‌المللی است که تحت نظر سازمان ملل در جهت کمک به کودکان سراسر جهان همکاری می‌کند.

بودجه یونیسف علاوه بر کمک‌های مردمی (سمن‌ها) و کمک‌های دولت‌ها با توجه به برنامه‌ای که دارند از طریق سازمان ملل تامین می‌گردد.

آخرین همکاری یونیسف در ایران طی یک برنامه پنج‌ساله از ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۵ بوده و برنامه دیگری جهت همکاری با ایران از سال ۲۰۱۵ به بعد فعلاً ندارد چنانچه افرادی بخواهند از اقدامات آن آگاهی یابند می‌توانند آدرس، تلفن و سایر مشخصات یونیسف را در سایت مربوطه جستجو کنند.

۲- مرکز اطلاع‌رسانی سازمان ملل یک سازمان آگاهی‌دهنده به مردم در سراسر جهان جهت شناخت کامل اهداف سازمان ملل می‌باشد که بودجه آن توسط سازمان ملل تامین می‌گردد

۳- کمیته ملی یونسکو یکی از موسسات وابسته به سازمان ملل است که نقش رابط بین دولت و نهادهای دولتی و غیردولتی را در سازمان ملل دارد و در آن واحدی جهت سازمان‌های مردم‌نهاد یا ان‌جی‌او وجود دارد

۴- صلیب سرخ جهانی نیز یکی از موسساتی است که جهت کمک‌رسانی به مردم آسیب‌دیده تاسیس گردیده و کلیه دولت‌ها خود را موظف به تامین بودجه آن می‌دانند.

این موسسات اگر چه کار خدمت‌رسانی انجام می‌دهند و به NGO ها بسیار نزدیک هستند ولی در تمام آنها دولت‌ها دخالت دارند، نه تنها بودجه آن را تامین می‌کنند بلکه اعضاء بلندپایه دولت در آنها رسماً عضویت دارند، مانند وزیر خارجه و یا وزیر بهداشت و یا نمایندگان آنان که در یونسکو و صلیب سرخ جهانی عضویت رسمی دارند.

تعریف NGO یا سمن

سمن یا سازمان مردم‌نهاد به تشکلهای غیردولتی اطلاق می‌شود که توسط فرد یا افرادی از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرحکومتی به صورت داوطلبانه با رعایت مقررات مربوط (قانونمند) تاسیس شده و دارای اهداف غیرانتفاعی که ممکن است غیرسیاسی باشند تشکیل می‌شوند.

موضوع فعالیت سمن‌ها مشتمل بر یکی از موارد زیر می‌تواند باشد: علمی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی، هنری، نیکوکاری و امور خیریه، بشر دوستانه، امور زنان، آسیب‌دیدگان اجتماعی، بهداشت و درمان، توانبخشی، محیط زیست، عمران و آبادانی و نظایر آن یا مجموعه‌ای از آنها.

دلایل تشکیل NGO یا سمن

این که چرا این نوع سازمان ها شکل می گیرند، می تواند دلایل مختلفی داشته باشد از جمله:

- ۱- دلایل بشر دوستانه، کمک به هموعان خود از محل ثروتی که کسب شده
- ۲- احساس نیاز به رفع گرفتاری مردم با توجه به امکاناتی که در اختیار است
- ۳- کمک به رفع معضلات اجتماعی که دولت ها امکان رفع آن را ندارند
- ۴- دستور و یا درخواست بزرگان جامعه از مردم جهت یاری رساندن به دیگران
- ۵- اجرای دستورات دینی
- ۶- ...

مراحل NGO یا سمن

مراحل شکل گیری این نوع سازمان ها را در سه مرحله دسته بندی کرده اند:

مرحله اول این نوع سازمان ها برای خدمتی خاص تاسیس می شوند مثلاً گروهی دور هم جمع می شوند تا با کمک یکدیگر غذای یا داروی افراد مشخصی را که معمولاً آنها را می شناسند تامین نمایند مانند خیریه های فامیلی و یا محلی.

مرحله دوم گروهی دور هم جمع می شوند تا به نیازهای افراد مشخص و یا مردم یک منطقه رسیدگی کنند و نسبت به برآورده نمودن آن اقدام نمایند، مثلاً به مستمندان یک شهر از نظر غذا، پوشاک، مسکن، دارو، تحصیلات، پیدا کردن شغل و یا پیشگیری از اعتیاد جوانان یک شهر و سایر نیازمندی های آنان کمک کنند مانند خیریه هایی که در شهرها تاسیس می گردد.

مرحله سوم گروهی دور هم جمع می‌شوند تا امدادسانی خود را به صورت گسترده در یک کشور و یا حتی در سطح بین‌المللی انجام دهند البته با توجه به اساسنامه‌ای که تدوین کرده‌اند مشخص است برای چه منظوری امکانات خود را صرف می‌کنند مثلاً ممکن است فقط غذای گرسنگان در سراسر جهان را تامین کنند و یا کمک هزینه پزشکی نیازمندان را در جهان بپردازند، و یا هزینه تحصیلات کودکان را تامین کنند و یا جهت آزادی زندانیان کمک نمایند و یا در جهت حفظ محیط زیست اقدام نموده و از قطع درختان و یا شکار حیوانات در سراسر جهان جلوگیری نمایند، و یا مجموعی از این اقدامات را انجام دهند.

ساختار NGO یا سمن

سازمان‌های مردم نهاد یا سمن‌ها نه تنها یک نهاد دولتی نیستند بلکه وابسته به دولت هم نیستند حتی بخشی از ساختار دولت‌ها هم نیستند

آنها براساس اهداف مشترکی که بین گروهی از مردم است داوطلبانه به صورت خودجوش با همکاری مردم و رعایت قانون (قانونمند) جهت برنامه‌ای مشخص یا برنامه‌ای خاص تاسیس می‌شوند، به عبارت دیگر گروهی هم فکر آن را برای رسیدن به اهداف مورد نظر خود تاسیس می‌کنند و براساس آئین‌نامه‌ای خاص که تدوین می‌کنند عضویت در آنها داوطلبانه است و هیچ یک از اعضا انتظار سود یا نفع مالی از آن سمن ندارند (غیرانتفاعی) حتی اگر آنها کارهای اقتصادی انجام داده و درآمد کسب نمایند آن درآمد طبق اساسنامه آن سمن مصرف خواهد گردید، اکثر آنها طبق اساسنامه خود رسماً در مسایل سیاسی دخالت نمی‌کنند تا با تغییر دولت‌ها بتوانند به فعالیت‌های بشر دوستانه خود ادامه دهند (غیرسیاسی) اگر چه بعضی از آنها برطبق اساسنامه خود می‌توانند نسبت

به برقراری ارتباط و انجام مذاکرات برای گسترش و نفوذ دیدگاه مشخص در سازمان‌های تصمیم‌گیرنده کشور (لابی‌گری) برای پیشبرد مقاصد سیاسی اعضای خود اقدام نمایند، این نوع سمن‌ها حامی احزاب سیاسی بوده و رسماً در امور سیاست دخالت دارند.

وسعت فعالیت، انواع و اهداف NGO یا سمن

وسعت فعالیت، انواع و اهداف این موسسات که معمولاً در اساسنامه آنها ذکر شده است را می‌توان به این صورت دسته‌بندی نمود:

۱- تقسیم‌بندی براساس وسعت فعالیت: که ممکن است:

۱- برای یک گروه خاص از یک جامعه کوچک باشد دانشجویان این دانشگاه، فقرا این منطقه از شهر

۲- کمک به مردم یک شهر، دانشجویان این شهر یا فقرای این شهر

۳- کمک به مردم یک منطقه، دانشجویان این استان که به آن سمن استانی می‌گویند

۴- کمک به مردم یک کشور، که به آن سمن ملی هم می‌گویند

۵- ممکن است در اساسنامه سمن کمک به کلیه مردم جهان مد نظر باشد مثلاً کمک به افراد مبتلا به سرطان در تمام دنیا. که به آن‌ها سمن بین‌المللی می‌گویند. این نوع سمن‌ها کمک خود را با اجازه دولت‌ها در اختیار مردم نیازمند قرار خواهند داد.

و ...

در حال حاضر سازمان عفو بین الملل یکی از بزرگترین و مشهورترین سازمان‌های غیردولتی است که در ۱۵۰ کشور حدود ۵ میلیون نفر عضو دارد.

۲- تقسیم بندی براساس انواع جنسیت و سن افرادی که تحت پوشش قرار می‌گیرند:

گروه کودکان، دختران یا پسران یا هر دو

گروه جوانان، دختران یا پسران یا هر دو

گروه زنان،

گروه سالمندان،

گروه معلولان،

و ...

۳- تقسیم بندی سمن‌ها با توجه به اهدافی که آنان پی‌گیری می‌نمایند:

۱- جهت تامین اولین مایحتاج انسان‌های نیازمند مانند آب و غذا به نام فقرزدایی

۲- جهت کمک‌های درمانی

۳- جهت حمایت از بیماری‌های خاص

۴- جهت بالابردن سطح رفاه مردم

۵- جهت بهداشت و درمان و سلامت جسم و روان افراد جامعه

۶- جهت تامین نیازهای اولیه زندگی، مشاوره، توانبخشی مردم

۷- جهت حمایت و بهبود محیط زیست و حیوانات

۸- جهت آگاهی دادن به مردم و کارهای فرهنگی

۹- جهت آموزش علمی و افزایش سطح آگاهی

۱۰- جهت تشویق مردم به رعایت قانون

- ۱۱ جهت مطالبه رعایت حقوق بشر توسط دولت‌ها
- ۱۲ جهت آگاهی دادن به مردم برای مطالبه حقوق خود مانند کمک‌های قضایی
- ۱۳ جهت اشتغال و کارآفرینی برای گروه‌های کم‌درآمد
- ۱۴ جهت کمک به زندانیان و رفع مشکلات اجتماعی مانند اعتیاد، طلاق و ...
- ۱۵ جهت کمک به صلح جهانی و پی‌گیری حقوق بشر در جوامع
- ۱۶ جهت حمایت از بیان آزادی
- ۱۷ جهت حمایت از افرادی خاص برای تصدی مشاغل مهم سیاسی و یا اقتصادی در دولت‌ها، در چنین حالتی این موسسات که در اساسنامه آنان هم فعالیتشان مشخص است غیرسیاسی نیستند بلکه طرفدار حزبی خاص و یا حتی خود ممکن است یک حزب باشند.
- ۱۸ جهت آموزش مسایل دینی و اخلاقی و فرهنگی

و ...

منابع مالی NGO یا سمن

جهت تامین هزینه‌های این نوع موسسات معمولاً در اساسنامه آنها اشاره می‌شود درآمدها از چه محلی تامین می‌گردد از جمله:

- ۱- تامین کل هزینه‌ها توسط یک فرد یا یک شرکت
- ۲- تامین کل هزینه‌ها توسط هیئت موسس یا هیئت مدیره
- ۳- تامین هزینه‌ها از محل کمک‌های مردمی
- ۴- تامین هزینه‌ها از محل درآمد حاصل از وقف و حبس اموال به نام آن موسسه
- ۵- دریافت کمک از موسسات خصوصی

- ۶- دریافت کمک از موسسات و سازمان‌های وابسته به دولت
- ۷- درآمد حاصل از کسب سود فعالیت‌های اقتصادی، توسط موسسه
- ۸- دریافت حق عضویت از اعضاء موسسه
- ۹- و ... یا مجموعی از این محل‌ها

مشکلات NGO یا سمن

درست است که این نوع موسسات خیرخواهانه و اهداف انسانی را تعقیب می‌کند اما مشکلات یا سوء استفاده‌هایی هم در آنها وجود دارد به این دلیل می‌توان آنها را نقد نمود، از جمله:

- ۱- سوء استفاده از بودجه این سازمان‌ها توسط مسئولین اجرایی آن
- ۲- سوء استفاده از مددجویان که نیاز به کمک دارند
- ۳- عدم رفع مشکل تمام مددجویان به دلیل نداشتن بودجه کافی
- ۴- اشتباه در کمک‌رسانی به دلیل عدم تخصص کافی
- ۵- تعقیب اهدافی که رسماً آن را بیان نداشته‌اند به خصوص در مسایل سیاسی و اعتقادی مانند تشکیل ستون پنجم دشمن یا ترویج دین خاصی در جوامع دیگر.
- ۶- ...

دولت‌ها و NGO

هر کشوری که مسئولین آن حامی **ان جی او**ها بوده‌اند، تعداد زیادی از این سازمان‌ها در آن راه‌اندازی شده و تا حد زیادی مردم از مزایای آن بهره‌مند شده‌اند

جالب است بدانید در نیم قرن اخیر که این سازمان‌ها در آمریکا فعالیت جدی خود را شروع کرده‌اند عملاً مقدار زیادی از بار دولت را به دوش کشیده و توانسته‌اند معطلات اساسی مانند کارتن خوابها و یا کودکان بی‌سرپرست و یا قطع بی‌رویه درختان را به حداقل ممکن برسانند.

آنطور که مشهور است کشور آمریکا با تمام قدرتی که در اختیار مسئولین حکومتی وجود دارد قویترین و بزرگترین و ثروتمندترین موسسات ان‌جی‌او، را داراست یعنی همانطور که دولت کار تجارت و اکتشافات نفت و یا کارخانجات بزرگ و کارهای زیربنایی را در اختیار مردم قرار داده نگهداری و سرپرستی مردم بی‌سرپرست و فقیر را هم مردم تقبل کرده‌اند لذا ثروتمندان برای بقای نام خود موسسات خیریه که از معافیت‌های مالیاتی خوبی برخوردار هستند تاسیس کرده و تعدادی از مردم محتاج را تحت سرپرستی قرار داده‌اند. معافیت مالیاتی یکی از کمک‌هایی است که دولت‌ها به این نوع موسسات می‌کنند.

یکی از کمک‌های دیگر دولت قبول هزینه‌ای است که مردم با پرداخت وجه نقد به این موسسات می‌کنند به عبارت دیگر به جای پرداخت مالیات به دولت می‌توانند قسمتی از مالیات خود را به این موسسات بپردازند و رسید آن به منزله پرداخت مالیات به دولت است در بیست سال قبل یک چنین قانونی برای چند سالی در ایران بود و مردم می‌توانستند مالیات خود را در شهر خود خرج کنند در حقیقت دولت‌ها به جای این که مالیات بگیرند و با آن فقرا و کارتن خوابها را جمع کنند مالیات را از مردم نمی‌گیرند و مردم با تیب خاطر و علاقه وافر نسبت به کمک به مستمندان و یا رفع نیازهای اساسی منطقه خود اقدام می‌نمایند.

مقایسه دو کشور اروپایی

سوئد بیشتری ان جی او را در اروپا داراست یعنی مردم از طریق سازمان‌ها و موسسات متعدد ان جی او به یکدیگر کمک می‌کنند این کشور جزء باثبات‌ترین کشورهای اروپا به حساب می‌آید، در حالی که ایتالیا با کمترین ان جی او یکی از فاسدترین و گرفتارترین کشورهای اروپایی است به بیان دیگر در سوئد ان جی او ها توانسته‌اند مردم را به یک رفاه نسبی برسانند و از حضور مافیا در کشور خود جلوگیری کنند، این یکی از نتایج وجود ان جی او ها می‌باشد.

تأثیر NGO ها در جوامع

براساس استفاده از چنین نیروی عظیمی دولت‌ها مترقی در تاسیس چنین سازمان‌هایی کمک می‌کنند، توجه داشته باشید که مقصود کمک مادی نیست بلکه بستر مناسب را جهت تاسیس چنین موسساتی در کشور خود ایجاد می‌کنند، به عبارتی دولت‌ها از این که مردم قسمتی از کارها را در اختیار بگیرند نمی‌هراسند بلکه سعی می‌کنند این امکان را به مردم بدهند که چنین کنند، مثلاً سرپرستی کودکان بی‌سرپرست، سروسامان دادن به زنان بی‌سرپرست و یا کمک به زنان سرپرست خانواده برای نجات آنان و فرزندانشان تا آنان یک زندگی سالم داشته باشند و یا با تقویت و ساخت بستر مناسب دولت‌ها اجازه می‌دهند این موسسات در جلوگیری از شیوع اعتیاد در میان جوانان اقدام نمایند. برای مثال در کشور هندوستان بیش از دو میلیون از این موسسات به ثبت رسیده که مشغول به خدمت‌رسانی به مردم فقیر آن سرزمین هستند.

تصور می‌شود لازم نیست در این باره زیاد صحبت کنیم بلکه اگر به آمارها و نتیجه اقدامات ان جی او ها با تمام اشکالاتی که دارند و تعدادی از آنها ذکر شد دقت کنیم

ملاحظه خواهیم کرد کشورهایی که دولت‌های آنان اختیار بیشتری به این موسسات داده‌اند بیشتر در رفاه هستند. بسیار بجاست که دولت‌ها در تقویت این نوع موسسات بکوشند تا مردم محتاج از مزایای آنها بهره‌مند گردند.

سازمان‌های مردم‌نهاد، سمن، یا موسسات خیریه در کشورهای اسلامی

در کشورهای اسلامی با توجه به فرامین اسلام و آیات قرآنی از چهارده قرن قبل کمک نمودن و یاری کردن، یا دستگیری از مستمندان جزء دستورات صریح و اولیه پیشوایان دین ما بوده است، مساجد، تکیه‌ها، هیئت‌ها و حتی قهوه‌خانه‌ها (مرحله دوم سمن) یکی از اماکنی بوده است که مردم برای گرفتن کمک و یا رساندن کمک‌های خود به دیگران به آن مکان‌ها مراجعه می‌کرده‌اند و در سال‌های اخیر نیز با تاسیس خیریه‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه و حتی سندیکاهای صنفی و اتحادیه‌ها و یا تشکل‌های خاص مانند هیئت آهنگرها و ... یا انجمن فارغ‌التحصیلان یک رشته خاص یا یک دانشکده دور هم جمع شده و براساس آئین‌نامه نوشته شده یا نانوشته نیازهای یکدیگر را مرتفع می‌سازند (مرحله اول سمن).

عنوان‌های موسسات خیریه

خیریه‌ها در ایران تحت عنوان‌های مختلفی فعالیت دارند از جمله: مؤسسه، جمعیت، انجمن، کانون، مرکز، موقوفه، بنیاد، گروه، مجمع و صندوق‌های قرض‌الحسنه که تمام این کلمات به جای سازمان نهاد مردمی «سمن یا NGO» بکار می‌رود.

نهادهای دولتی ایران

غیر از مؤسسات مردمی و خیریه‌ها ارگان‌های دولتی یا نیمه دولتی هم هر کدام به صورتی سعی در همکاری با این جمعیت‌ها دارند و یا خود قسمتی از کار آنها را طبق بودجه‌ای که دارند انجام می‌دهند از جمله:

هلال احمر، شهرداری‌ها، سازمان تامین اجتماعی، بنیادها، کمیته امداد، سازمان تبلیغات اسلامی و ...

تفاوت ان جی او و خیریه‌ها

معمولاً ان جی او‌ها برای جلوگیری از یک معضل اجتماعی و یا رسیدگی به یک معضل اجتماعی و ریشه‌یابی آن تشکیل می‌گردند و ان جی او الزاماً جهت انجام کار خیر به معنای کمک به مردم ایجاد نمی‌گردد برای مثال ممکن است

یک ان جی او جهت حفاظت از محیط زیست و آموزش مردم در جهت رعایت دستوراتی باشد که محیط زیست خراب نشود

یک ان جی او ممکن است جهت آگاهی دادن به خانواده برای جلوگیری از اعتیاد جوان‌ها باشد

یک ان جی او ممکن است جهت آگاهی دادن به زنان برای این که چگونه فرزندان شونند تا در آینده فرزند آنان مشکلات کمتری داشته باشند

یک ان جی او جهت توسعه کارهای تحقیقاتی و بحث‌های علمی تاسیس شود

یک ان جی او جهت آموزش هنر و یا حرفه‌ای خاص به افراد جامعه یا گروه خاصی از افراد تاسیس گردد

در حالی که خیریه‌ها معمولاً جهت رفع مشکل مردم ایجاد می‌گردند به عبارت دیگر وقتی در محلی مشکلی احساس نمی‌شود خیریه‌ای هم وجود ندارد

علت عدم توسعه خیریه‌ها

اگر چه چندین خیریه بزرگ مانند خیریه کهریزک جهت نگهداری افراد مسن و یا خیریه محک جهت مداوای کودکان سرطانی را می‌شناسیم ولی تعداد آنها با توجه به جمعیت و علاقه مردم ما به انجام کارخیر خیلی کم است که تمام مشکل هم در رابط به دولت و قوانین دولتی نیست به بیان دیگر مردم ما هم مشکلاتی دارند که باید از آموزش نوجوانان شروع نمود، از جمله این که زمانی که گروهی جهت یک کار خیر به دور هم جمع می‌گردند هر کدام می‌خواهند کلیه اهداف و نظرات آنان اجرا گردد و با کوچکترین انحراف و یا عدم اجرای نظرات آنان خود را از همکاری کنار می‌کشند، در حالی که ما باید قبول کنیم امکان اجرای کلیه نظرات ما وجود ندارد و هر کدام از ما باید یاد بگیریم که با سایرین تعامل نموده و چنانچه درصدی از نظرات ما اجرا می‌شود آن را پذیرفته و به همکاری خود ادامه دهیم و این امکان ندارد مگر اینکه ما آماده باشیم در کارهای دسته‌جمعی از خود انعطاف به خرج دهیم، و همین که به درصدی از اهداف خود می‌رسیم به همکاری خود ادامه دهیم.

مسئله دیگر این که ما افراد را یا خودی می‌دانیم یا غیرخودی، خودی به کسی می‌گوئیم که کلیه نظرات ما را پذیرفته و طبق نظر ما همه چیز را اجرا کند و اگر همه آن را نپذیرد حتماً دشمن است، در حالی که چنین نیست بسیاری از مردم تمام نظرات ما را قبول ندارند

در عین حال دشمن ما هم نیستند بلکه آنها نظراتی دارند که برای خودشان محترم است و ما می‌توانیم آن را نپذیریم بدون این که بخواهیم دشمن آنان باشیم.

به این دلایل موسسات خیریه ما اکثراً کوچک و خانوادگی و حتی کوچکتر از آن شخصی هستند که این باعث گردیده خیریه‌ها نتوانند آنچنان که باید خدمات زیربنایی و ارزنده‌ای داشته باشند، به بیان دیگر به جای هشتاد یا نود درصد موفقیت در امور مورد نظر به بیست تا سی درصد اکتفا نموده‌اند که این واقعاً تاسف‌بار است.

اخذ مجوز خیریه

بهتر است قبل از تاسیس موسسه خیریه تحت هر یک از نام‌هایی که در قسمت عنوان‌های خیریه آمده است به این نکات توجه شود:

اول برای خود مشخص کنید در چه رابطه‌ای می‌خواهید کمک کنید

دوم با چه کسانی می‌خواهید همکاری نمایید

سوم در کدام شهر یا منطقه یا استان می‌خواهید فعالیت نمایید

سپس به سایت‌های کامپیوتری ارگان‌ها مراجعه و شرایط را ملاحظه نمایید از جمله:

- ۱- به سایت وزارت کشور
- ۲- به سایت نیروی انتظامی
- ۳- به سایت وزارت بهداشت، بهزیستی
- ۴- به سایت وزارت ارشاد
- ۵- به سایت سازمان گردشگری و جهان‌گردی

هر کدام از این ارگان‌ها شرایطی دارند و از شما مستندات و مدارکی را می‌خواهند که چنانچه شما قبل از مطالعه اقدام به تاسیس موسسه مورد نظر خود بنمایید ممکن است با مشکلات غیرقابل پیش‌بینی مواجه گردید، و از هدف خود بازمانید و یا مبالغ زیادی را بدون رسیدن به مقصود خود از دست بدهید و از ادامه راه بازمانید.

نمی‌توان گفت کدام یک از این ارگان‌ها بهتر است بلکه باید اول مخاطبین خود را انتخاب کنید (پیر، جوان، کودک) و نیز موضوع فعالیت مشخص شود (کم درآمد، بیماران، معتادان) و همچنین حوزه فعالیت مثلاً شمال شهر یا منطقه خاصی که مورد نظر شما است روشن باشد برای مثال اگر مایل به همکاری جهت بهداشت مردم و یا سرپرستی کودکان بی‌سرپرست هستید بهتر است از طریق بهزیستی مجوز اخذ کنید و یا برای کارهای عام المنفعه آموزشی از وزارت ارشاد مجوز دریافت کنید و برای کارهای عمومی از وزارت کشور، زیرا هر کدام از این سازمان‌ها در رشته خود کارآزموده‌تر هستند، در هر صورت باید از نظرات کارشناسی سازمان‌ها قبل از تاسیس موسسه غافل نشوید.

برای مثال اگر سئوال کنید تفاوت وزارت کشور با نیروی انتظامی در دادن مجوز چیست می‌گویم طبق ضوابط وزارت کشور یک خیریه می‌تواند کار اقتصادی نموده و درآمد آن را صرف کار خیری که در اساسنامه‌اش آمده بنماید در حالی که طبق ضوابط نیروی انتظامی مجوز این کار به شما داده نخواهد شد و یا در مورد دایر نمودن صندوق قرض‌الحسنه در خیریه طبق تعهدی که نیروی انتظامی می‌گیرد شما حق دایر نمودن چنین صندوقی را ندارید و یا اساسنامه موسسات خیریه در نیروی انتظامی یک اساسنامه تپ و ثابت است و شما نمی‌توانید نظرات خود را در آن بگنجانید و ...

اگر اسم خاصی برای موسسه خود در نظر گرفته‌اید قبل چاپ سربرگ و یا اوراق دیگر
حتماً در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نام موسسه خود را به ثبت برسانید، و سپس
اقدام به چاپ اوراق یا انتشار نام خود بنمائید.

فصل دوم، مؤسسات خیریه در کشورهای اسلامی

۲/۱- انفاق و مشتقات آن (نفق، منافق، نفقه) در لغت و اصطلاح

۲/۲- اهمیت انفاق در آموزه‌های دینی

۲/۳- انواع انفاق، صدقات و خیرات

انفاق مالی و معنوی

داستان - انفاق ترویج نیکی‌هاست

نام‌های گوناگون انفاق

سرپرستی ایتام و قرض‌الحسنه

۲/۴- آثار انفاق و آداب آن

۲/۵- موانع انفاق

۲/۶- تقارن ایمان و انفاق

۲/۷- شرایط انفاق

۲/۸- انفاق در احادیث و روایات معصومین علیهم‌السلام

۲/۹- انفاق در کلمات اندیشمندان و بزرگان

۲/۱۰- پاداش انفاق در آیات و روایات

۲/۱- انفاق و مشتقات آن (نفق، منافق، نفقه) در لغت و اصطلاح

انفاق در لغت

از سه حرف « ن، ف، ق » دو ریشه در کلام عرب وجود دارد؛

۱- نَفَقَ - انفاق

نَفَقَ در لغت به معنای از بین رفت، از تصرف خارج شد، تمام شد و امثال آن می‌باشد

کلمات مختلفی از ریشه نفق در قرآن و کلام عرب بکار رفته است از جمله:

انفاق: به معنای خرج مال، خرج قسمتی از مال یا غیرمال، یا مال را از ملک خود خارج کردن می‌باشد که ممکن است در راه خیر و خوبی و خداپسندانه باشد یا در جهت شر و جلوگیری از یک عمل خوب و کار خیر باشد.

نَفَقَه: اسم است برای آنچه انفاق می‌گردد و یا آنچه خرج و مصرف می‌شود، **عَلَى نَفَقَه؛** به معنای حساب او و به عهده او می‌باشد.

از ریشه نَفَقَ در باب‌های مختلف در قرآن استفاده شده است.

۲- نَفَقُ: به معنای تونل و راه زمینی یا نقب زیرزمینی که دو راه دارد می‌باشد.

نفاق: از ریشه نَفَقُ به معنای داخل شدن در دستورات شرع از راهی و خروج از آن از مسیر دیگری می‌باشد.

منافق: به کسی گفته می‌شود که از انجام دستورات شرع خودداری می‌کند در حالی که اظهار می‌کند دستورات شرع را قبول دارد، و به شخص دورو، دو چهره که به زبان اظهار ایمان می‌کند ولی در قلب خود ایمان ندارد می‌گویند.

انفاق در اصطلاح

انفاق در اصطلاح به معنای خرج مال یا غیرمال در راه خدا از آنچه خداوند به ما روزی داده است می‌باشد و شامل انفاقات واجب مانند زکات و انفاقات مستحب به نام صدقات می‌گردد. و لازمه انفاق این است که در راه خیر و صلاح جامعه باشد در غیراینصورت انفاق نمی‌باشد.

۲/۲- اهمیت انفاق در آموزه‌های دینی

انفاق از صفاتی است که در قرآن کریم و روایات رسیده از ائمه علیهم السلام ما را به انجام آن بسیار تشویق نموده‌اند و انفاق را یکی از اسباب تعدیل ثروت و پرکردن شکاف میان طبقات ثروتمند و محروم جامعه می‌دانند.

به همان اندازه که **بخل و امساک ناپسند** بوده و از آن نهی شده‌ایم در مقابل **انفاق** **پسندیده** و نسبت به انجام آن تشویق شده‌ایم در مهم بودن انفاق همین بس که پیش از هفتاد بار در آیات گوناگون سوره‌های مختلف ما را به این امر تشویق نموده‌اند، در آموزه‌های دینی به ما گفته‌اند:

پرداخت صدقه یا زکات مال یا خیراتی که ما انجام می‌دهیم که همگی انفاق می‌باشد باید در راه خداوند و به قصد رضای او باشد، در قرآن کریم خداوند در بسیاری از موارد که از مؤمنین نام می‌برد و یا از مردمان با ایمان یاد می‌کند مشخصه آنان را اقامه نماز و پرداخت زکات بیان می‌دارد در آیه ۳ سوره بقره (۲) می‌خوانیم

پرستیزکاران... نماز را به پامی دارند و از آنچه روزی ایشان کرده‌ایم انفاق می‌کنند

یعنی مومنان را با این دو خصوصیت بارز می‌توانید بشناسید، و اهمیت انفاق از آنجا مشخص می‌گردد که اگر چه انفاق یک امر مستحب است اما ذکر آن در کنار سایر عبادات واجب، نشانگر اهمیت آن نزد شارع مقدس می‌باشد.

در فرمایشات بزرگان دین جملات زیادی را ملاحظه می‌کنیم که ما را تشویق به کار خیر می‌نمایند از جمله به تمثیل گفته‌اند:

ما سه نوع دست داریم

- ۱- دست مُمسک، و آن دستی است که کسی خیری از آن دریافت نمی کند و
- ۲- دست مُنْفَق، و آن دستی است که به دیگران کمک می کند و
- ۳- دست مسائل یعنی دست کسی که نیاز خود را اظهار می کند، سپس فرموده اند؛

بهترین دست ها دستی است که انفاق می کند

و یا در بیانی فرموده اند، مستحق فرستاده خداوند است کسی که به او کمک می کند و از او دستگیری می کند خدا را یاری نموده و کسی که او را از خیرات خود منع می کند گویی خداوند را از یاری خود منع نموده.

و یا در بیانی دیگر فرموده اند: بر سه گروه بهشت واجب می گردد:

۱- کسی که در همه امور انصاف داشته باشد، (منصف)

۲- کسی که با همه مردم خوشرو باشد، (خوشرو)

۳- کسی که در حالت تنگدستی خود انفاق می نماید، (منفق)

و بالاخره به ما توصیه کرده اند که: **صدقه بدهید در زمانی که سالم هستید و آرزوی ماندن دارید، مانند ولیمه دادن که در شادی ها آن را انجام می دهیم.**

۲/۳- انواع انفاق، صدقات و خیرات

وقتی کلمه انفاق یا صدقات یا خیرات را به کار می‌بریم نباید فقط پرداخت کمک‌های مالی به دیگران را در نظر آورد زیرا در اصطلاح فقهی تنها پرداخت‌های مالی **انفاق** یا **صدقه** نیست بلکه انفاق هر کار خوبی را شامل می‌شود،

وقتی کلمه کار خوب بکار برده می‌شود مقصود یک عمل شایسته است، در قرآن بارها تکرار شده است کسانی که به خداوند ایمان دارند و عمل صالح یا عمل شایسته انجام می‌دهند، برای آینده خود نگران نباشند زیرا جای آنها در نزد ما جای بسیار مناسبی است. در بسیاری از آیات قرآن در کنار ایمان، عمل صالح آورده شده است (الذین آمنوا و عملوا الصالحات) و این بدان معناست که ایمان و عمل دو بال حرکت و پرواز به سوی تعالی می‌باشند.

در آیه ۱۹ سوره سجد (۳۱) می‌خوانیم

اما کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، (برپاس کارهای خوب آنان) اقامتگاه دائمی در بهشت پیشکش
آنان خواهد بود

کار شایسته عبارت از کار خوبی است که به جا و به اندازه انجام می‌شود، در قرآن هم می‌خوانیم (آیه ۱۰۵ انبیاء ۲۱)

و همانا پس از تورات در زبور نوشتیم که زمین را بندگان شایسته ما ارث می‌برند

بندگان شایسته کسانی هستند که می‌دانند چه کاری خوب است و در کجا و به چه مقدار باید انجام دهند تا بهترین نتیجه عایدشان گردد.

کار شایسته عملی است بجا، تمرینش، رشد دهنده فرد و جامعه بسوی کمال نهایی، کار شایسته یک بعد ندارد بلکه با شناخت‌های متفاوت تغییر می‌کند و در قرآن می‌خوانیم آیه ۸۴ سوره اسراء (۱۷)

بگوهر کس فراخ‌ذات و حال خویش عمل می‌کند

عمل شایسته بعد از نیت شایسته است بنابراین اول باید هدف را که یک کار خوب است در نظر گرفت سپس به آن جامه عمل پوشاند. کار شایسته عملی است که:

- ۱- نفس عمل خوب باشد کمک به دیگران
- ۲- عمل در وقت مناسب باشد زمانی که به آن احتیاج است
- ۳- روش انجام عمل باید خوب باشد همراه با حفظ آبروی دیگران
- ۴- تصمیم آگاهانه گرفته باشد فرد بخواهد و بداند چه می‌کند
- ۵- هدف نهایی او خداوند باشد برای خودنمایی و ریا نباشد بلکه خدا را در نظر بگیرد

توجه داریم که، خداوند عمل و ایمان را با هم می‌خواهد به عبارتی عمل بدون ایمان را خداوند نمی‌خواهد آیه ۱۵ و ۱۶ هود (۱۱)

آنان که زندگی دنیا و زینت و ثمره تلاششان را بخواهند، همین دنیا کامل به آنان می‌دهیم...

و برای آنان در آخرت سهمی جز آتش نیست...

و از طرف دیگر ایمان بدون عمل را خداوند نمی‌پسندد (آیه ۱۵۸ انعام ۶)

...ایمان آوردن کسی که... با داشتن ایمان عمل شایسته‌ای انجام نداده سودی برای او ندارد...

بلکه خداوند ایمان و عمل را با هم می‌خواهد (آیه ۲۵ بقره ۲)

و به آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته (بندگی حق و حکم به خلق) کردند بشارت بهشت را بده...

و یا (آیه ۸۲ بقره ۲)

کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند اهل بهشت هستند و در آن جا خواهند ماند

و (آیه ۲۰ و ۲۱ توبه) و دهها آیه دیگر که این مفهوم را می‌رساند.

انفاق مالی و معنوی

در آموزه‌های دینی انفاقات را به دو دسته انفاق مالی و انفاق معنوی تقسیم می‌کنند

انفاق مالی: در قرآن می‌خوانیم (آیه ۷۲ انفال ۸)

کسانی که ایمان آورند و مهاجرت نمودند و با اموال و جان‌های خود در راه خداوند جهاد نمودند...

و یا (آیه ۲۶۷ بقره ۲)

ای مؤمنین از چیزهایی پاک‌تری که به دست می‌آورد انفاق کنید...

از این سری آیات مشخص می‌گردد که خیرات ممکن است از مال و جان که همگی

مادی هستند باشند.

انفاقات به خصوص انفاقات، مالی، شامل انفاق واجب و انفاق مستحب می‌باشد؛

انفاق واجب مانند زکات مال، زکات فطره، خمس، کفارات گناهان و نفقه کسانی که سرپرست آنان هستیم و یا پرداخت نذری که با شرایطی آن را بر خود واجب کرده‌ایم.

انفاق مستحب عبارت است از پرداخت قسمتی از مال که متعلق به ماست و حقوق الهی آن پرداخت شده ولی ما با اختیار خود قسمتی از دارایی خود را به خاطر جلب خوشنودی و رضایت خداوند به دیگران واگذار می‌کنیم مانند صدقات، وقف، خیرات، ولیمه، قرض الحسنه و ... انجام چنین کارهایی در روایات بسیار تاکید شده است.

واجب شدن انفاقات مستحب

گفته شد در اصطلاح انفاق مستحب شامل مواردی نیست که طبق شرع باید انجام دهیم مثلاً پرداخت زکات یا خمس یا کفارات گناهان و یا دیه و نذری که کرده‌ایم جزء انفاقات واجب است یعنی اگر نپردازیم مورد سؤال خداوند قرار خواهیم گرفت ولی انجام خیرات و مبرات جزو انفاقات مستحب است بدین بیان که اگر انجام دهیم خداوند متعال از ما تشکر خواهد کرد و پاداش آن را خواهد داد همچنانکه بارها در قرآن در مورد قرض الحسنه دادن (۲۴۵ بقره ۲) و نیز در مورد انفاق (۲۶۱ بقره ۲) به این موضوع اشاره شده با این حال اگر انفاق انجام نشود و چنین اقداماتی را انجام ندهیم مورد سؤال واقع نمی‌شویم.

اما برخی از دانشمندان اسلامی در حالات خاص، انفاقات مستحب را به دلیل آیات ۲۴ و ۲۵ سوره معارج (۷۰) که می‌فرماید:

در اموال مومنین حتی معین است برای مساکینی که درخواست می‌کنند و یا افراد محرومی که نیازمند هستند

و یا در آیه ۱۹ ذاریات (۵۱) می فرماید:

پرستیزکاران در اموال خود حتی برای مسکین و افراد محروم قرار می دهند

دستگیری از نیازمندان را امری لازم و ضروری می دانند، لذا با استفاده و کمک از آیات دیگر قرآن کریم که ما را امر به دستگیری از نیازمندان می کند انفاق را لازم و واجب دانسته و ما را از عواقب ناخوش آیند عدم انفاق در راه خدا آگاه می سازند. به این آیات توجه فرمائید:

۳۱ ابراهیم (۱۴)

به بندگان مؤمن من بگو: ناز به پادارند و از آنچه روزی آنها کرده ایم در نهان و آشکار انفاق کنند

قبل از آنکه روزی فرارسد که در آن نه داد و ستدی وجود داشته باشد و دوستی با به کار آید

۳۸ محمد (۴۷)

آگاه باشید؛ شام رومی هستی که برای انفاق در راه خدا دعوت می شوید (در عین حال گروهی قبول نمی کنند)

و نسبت به انفاق بخل می ورزند و این به ضرر آنهاست ...

۳۹ نساء (۴)

چه مشکلی داشت اگر به خدا ایمان می آوردند و از آنچه خدا در اختیار آنان قرار داده انفاق می کردند

۷۵ نحل (۱۶)

خداوند مشی زده؛ آیا فردی که اراده ای بر انجام هیچ کاری از خود ندارد با فردی آزاد که ماثروت فراوانی

در اختیار او قرار داده ایم و او در پنهان و آشکار هر چه بخواهد از آن انفاق می‌کند، این دو برابرند...

۱۰۳ توبه (۹)

از اموالشان صدقات (زکات) را دریافت کن تا بدینوسید آنان (نفوس و اموال زکات دهندگان)

پاک شود و رشد پیدا کند و آنان را دعا کن که دعای تو بامه آرامش ایشان است

و همچنین آیات ۲۷۰ و ۲۷۲ بقره (۲) و ۱۰ و ۷ حدید (۵۷)

انفاق معنوی:

آیات دیگری نیز در قرآن انفاق را در بعد معنوی آن معرفی می‌کند مثلاً در (آیه ۲-۳

بقره ۲)

این کتاب را به نامی متقین است همان کسانی که ایمان به غیب دارند و نماز را به پامی دارند

و از آنچه نصیبشان کرده ایم انفاق می‌کنند

لازم به ذکر است یکی از چیزهای خوبی که خداوند نصیب بندگانش نموده عقل است

که با استفاده از آن می‌توان به دیگران کمک (انفاق) کرده و از این طریق خیر خود را

به دیگران رساند.

و یا (آیه ۶۰ انفال ۸)

... و هر چه در راه خدا هزینه کنید پاداش آن به طور کامل به شما داده می‌شود...

که هر چیز شامل استفاده از آبروی خود برای رفع مشکل فردی و یا صرف وقت برای رفع گرفتاری کسی و یا راهنمایی نمودن افراد برای رسیدن به اهدافشان می‌گردد

و یا (آیه ۹۲ آل عمران ۳)

هرگز به نیکی کامل نمی‌رسید تا آنچه را که دوست دارید انفاق کنید...

مسلماً انسان فقط مادیات را دوست ندارد بلکه روابط خوب داشتن، علم و آگاهی زیادتر داشتن، دوستان شایسته داشتن و بالاخره زندگی کردن در کنار انسان‌هایی که خیر او را بخواهند و گره‌گشای مشکلات او بوده و دستش را بگیرند را دوست دارد که اینها همه اموری غیرمادی هستند.

هم چنین این گفته را بسیار شنیده‌ایم که: **زکات علم نشر آن است** یعنی یکی از کارهای خوب آموزش دادن دیگران است، بدون این که ثروتی از ما کم شود ما با آموزش دیگران انفاق کرده‌ایم و به وظیفه دینی و انسانی خود عمل نموده‌ایم.

و یا از قول پیشوایان دین نقل شده است که: **بهترین صدقه انسان برای خود و برادران دینی‌اش، مدارا نمودن با دشمنان خداوند است** به عبارتی زمانی که شما را توصیه می‌کنند با دشمنان خداوند مدارا کنید مشخص است که با خانواده، دوستان و برادران دینی خود چگونه باید رفتار کنید.

و یا زمانی که از پیشوایان دین سؤال می‌شود چه چیزی انفاق کنیم می‌گویند؛

هر چیز خوب و یا همان چیزی که دوست دارید دیگران به شما هدیه دهند و یا

هر کاری که دوست دارید دیگران برای شما انجام دهند، و یا

هر کاری که نفعی از آن عاید دیگران گردد و مشکلی از مشکلات آنان را حل کند

یک کار خوب، یک کار خیر، یک عمل صالح، یک صدقه، یا یک انفاق است.

گفته شد هر کار خوبی که به خاطر خدا برای مردم انجام دهید انفاق است از جمله:

۱- تامین مایحتاج زندگی روزمره مانند غذا، پوشاک، مسکن و ... که امروز رایج

است

۲- کمک‌های مالی که ممکن است کمک نقدی باشد و یا پرداخت قرض‌الحسنه و

یا کمک در رفع مشکل مالی نیازمند باشد

۳- در مضیقه مالی قرار ندادن زن و فرزند در حالی که تمکن آن را داشته باشند

۴- احترام به جا و توصیه‌های مناسب به افراد

۵- ارائه نصایح ارزشمندی که در زندگی دیگران تاثیر مثبت می‌گذارد مثلاً راهنمایی

صحیح یک نوجوان برای اینکه رشته تحصیلی صحیحی را انتخاب کند.

۶- آموزش افراد جهت زندگی بهتر و جلوگیری از صدمات و ناهنجاری‌های جامعه

۷- خوشرویی و ارتباط مثبت با مردم

۸- گذشت و مدارا با مردم

۹- حل مشکلات بین افراد

۱۰- انجام به موقع تعهدات و قراردایی که با مردم می‌گذاریم

داستان - انفاق ترویج نیکی هاست

دوستم که از زمان دبیرستان در اروپا زندگی می کرد از دوران دبیرستان خود چنین نقل می کرد؛

چند ماهی بود که به سوئیس رفته بودم و سال اول دبیرستان بودم زبان محاوره را هم خوب نمی دانستم برای تبدیل کردن پول های درشت به واحدهای کوچک تر از دستگاه تبدیل پول استفاده می کردند، در دبیرستان یکی از این دستگاه ها بود، من یک پنج فرانکی به دستگاه دادم تا آن را تبدیل کند ناگهان دیدم دستگاه خیلی بیش از پول من در ظرف مخصوص ریخت، با زبان ناقص خود مدیر مدرسه را که در حیاط مدرسه بود خبر کردم و پول ها را به او نشان دادم، مدیر مدرسه ضمن تشکر از من پول اضافه را برداشت و معادل پول خودم را به من داد، سپس دست در جیب خودش کرد و صد فرانک به من هدیه داد

از او سؤال کردم این چیست؟ گفت: در قرآن شما نوشته اگر کار خوب انجام دهید پاداش آن را خدا می دهد و تو یک کار خوب انجام دادی و پول اضافه ای را که می توانستی بی انکه کسی متوجه شود برداری برداشتی و من این پاداش را به تو دادم تا بدانی خدا جبران می کند.

سپس مدیر مدرسه اضافه کرد، من هم یک کار خوب کردم و آن تشکر از کار خوبی بود که تو انجام داده ای، یقین دارم خدا پاداش آن را به من خواهد داد.

نام های گوناگون انفاق

انفاقات مادی در میان مردم نام های متعددی دارد که تمام آنها مورد قبول است و شامل: زکات، خمس، فطره بدن، انفاق، اطعام، کفاره، نذر، ولیمه، صدقه (آنچه در راه خدا به بینوایان می دهند)، خیرات (هر کار خوب که نفع آن به مردم برسد)، میرات (اعمال خیر و کارهای نیک)، اعطاء (بخشش مال به مستحق آن)، رسیدگی به ایتام (سرپرستی

کودکان یتیم و بی‌سرپرست)، پرداخت قرض‌الحسنه (پرداخت وجوه و یا واگذاری شیئی جهت رفع مشکل افراد در موقع نیاز و بازپس گرفتن آن بعد از رفع نیاز) و ... می‌شود اگر چه بعضی طبق دستور شرع واجب و برخی مستحب هستند

سرپرستی ایتام و قرض‌الحسنه

در میان انفاقات فوق‌الذکر، سرپرستی ایتام و قرض‌الحسنه، مورد توجه ویژه شارع مقدس قرار گرفته و در آیات متعددی نسبت به این دو امر اهتمام شده است.

امروزه نیز اکثر موسسات خیریه با هدف سرپرستی ایتام و یا خانواده‌های بی‌سرپرست دایر می‌گردد. در ارتباط با نگهداری و تربیت و پرورش ایتام، بزرگان دین سخنان فراوانی دارند و در قرآن نیز آیاتی داریم که به ما گوشزد می‌کند که مبدا به یتیمان بی‌توجه باشیم

آیه ۹ سوره ضحی (۹۳) هرگز یتیم را از خوار و تحقیر نکنید

و نیز در آیات ۲ ماعون (۱۰۱) و ۱۵ بلد (۹۰) و ۱۷ حجر (۸۹) به ما سفارش کرده‌اند چنانچه مسئولیت یتیمی بعهده شما قرار گرفت دقت کافی در نگهداری اموال او داشته باشید

آیه ۱۵۱ - ۱۵۲ سوره انعام (۶)

پیامبر کلو: بیاید تا آنچه را پروردگارتان بر شما حرام کرده بخوانم: اینک برای خدا شریک نگیرید،

به پدر و مادر نیکی کنید، فرزندان خود را از ترس فقر نکشید، و به کارهای ناشایسته نزدیک نشوید...

و به مال یتیم کاری نداشته باشید مگر اینکه بخوانید آن را به بهترین وجه حفظ کنید

تا او به سن رشد برسد، و در معاملات خود رعایت عدل و انصاف را بنماید...

و همچنین در آیه ۳۴ سوره اسراء (۱۷) همین مفاهیم و سفارشات با همان تأکید تکرار شده است

و اما در مورد تشویق ما به سرپرستی ایتم خوب است به آیات ۵ الی ۱۰ سوره انسان (۷۵) توجه کنیم که می فرماید:

نیکوکاران عالم (ابرار) در بهشت از نوشیدنی‌هایی استفاده می‌کنند که طبعش و طعمش بهترین است

و هر کجا بخواهند در اختیار دارند، چون به عهد و تدر خود وفا کرده اند و از قیامت می‌ترسند

و به خاطر خداوند به فقیر و یتیم و اسیر طعام می‌دهند و از آنان هیچ پاداشی نمی‌خواهند...

قرض الحسنه

قرض الحسنه نیز که به معنای وام نیکو، وام بدون سود و بهره (ریح) است از دیگر اموری است که در آموزه‌های دینی منزلت آن از صدقه و انفاق بالاتر و مهمتر محسوب شده و در مورد پرداخت قرض الحسنه و ثواب آن در سخنان پیشوایان دین، شما جملات فراوانی را پیدا می‌کنید که شکی در خوب بودن و پاداش اخروی حتی تاثیر مثبت آن در امور این دنیا نیست و مناسب است به چند آیه که مستقیماً در این باره سخن گفته، توجه نمائید

آیات ۲۴۵ بقره (۲) و ۱۱ و ۱۸ حدید (۵۷) و ۱۷ تغابن (۶۴) و ۲۰ مزمل (۷۳)

در تمام این آیات اینگونه آمده است **چه کسی به خداوند قرض می‌دهد (مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ)، آن هم قرضی نیکو (قَرْضًا حَسَنًا)،**

بعضی از بزرگان با استفاده از این آیات قرض دادن به فرد مستحق را واجب دانسته‌اند، لذا لازم است ما مسلمانان در این باره دقت بیشتری به خرج داده و از آن غافل نشویم و در پایان تمام این آیات مژده‌های بسیاری را خداوند در دنیا و آخرت به بندگان خود که چنین کار شایسته‌ای را انجام می‌دهند داده است.

۲/۴- آثار انفاق و آداب آن

تأثیرات انفاق در زندگی اجتماعی ما حتمی است که تعدادی از آنها به وسیله پیشوایان دین بیان گردیده است که عبارتند از:

تقرب به خدا توسط انفاق کننده

نزول رحمت الهی برای همه و جلوگیری از هلاکت جامعه

پاداش اخروی و آمرزش گناهان برای انفاق کننده

تزکیه نفس شخص انفاق کننده

آرامش روح برای انسان

جبران کمبودهای دیگران به دست انفاق کننده

امنیت جامعه با یک کار خوب

نزدیکی دل‌های نیازمندان به ثروتمندان

افزایش دارایی انفاق کننده

تقویت روح فداکاری در جامعه

رشد فکری افراد جامعه‌ای که چنین امری در آن نهادینه شده باشد

آداب انفاق

با استفاده از آیات قرآن کریم و فرمایشات بزرگان از ما خواسته شده است که در زمان انفاق رعایت آداب آن را بنماییم تا بیشترین بهره‌وری نصیب جامعه و انفاق کننده از عمل نیکویی که انجام گرفته گردد، گوشه‌ای از این سفارشات به شرح ذیل می‌باشد

انفاق با توجه و اعتماد به وحدانیت خداوند و با قصد قربت و نزدیکی به او انجام گیرد

به دور از منت گذاری و حتی الامکان پنهانی صورت گیرد

میان‌روی در انفاق رعایت گردد

انفاق از چیزهای مورد علاقه انفاق کننده و از مال حلال و خوب و پاکیزه انجام پذیرد

انفاق در شرایط دشوار انجام شود و از بزرگ شمردن آن خودداری شود

در پرداخت انفاق و انجام هر کار خوب عجله کنند و از یکدیگر سبقت بگیرند

نتایج ترک انفاق

جوامعی که این صفت خوب یعنی انجام کار خیر در آنها نهادینه شده است جوامع آرام و سالمی هستند، در دنیا جوامعی وجود دارند که با کارهای خیری که مردم آنها انجام می‌دهند جامعه‌ای سالم و کم دردسری هستند و اما در اثر کوتاهی کردن در این امر خداپسندانه ما شاهد مشکلاتی در جامعه خواهیم بود از جمله:

ناامنی و نابودی جامعه

محرومیت از نصرت الهی

کاهش نعمت‌های الهی

افسوس در زمانی که عمرمان به پایان می‌رسد

محرومیت از شفاعت شایان روز رستاخیز

تحمل عذاب اخروی در اثر عدم پرداخت صدقاتی که بر ما واجب گردیده است

۲/۵- موانع انفاق

چه می شود با این همه تاکید باز هم گروهی از اینکه انفاق نمایند خودداری می کنند این موضوعی است که باید توسط اندیشمندان جامعه ریشه یابی شده و نقاط ضعف آن در جامعه برطرف گردد،

در یک تقسیم بندی عوامل جلوگیری از انفاق شخص را، می توان به عوامل درونی و عوامل بیرونی تقسیم نمود که هر دو ضعف با آموزش و تربیت افراد قابل برطرف شدن است، عوامل ضعف را به طور خلاصه می توان چنین برشمرد:

- ترس از فقر
- بخل، و بخیل بودن افراد
- دوستی مال و اولاد و ...
- عناد و دشمنی نسبت به دیگران
- ریا و خودنمایی
- ضعف ایمان

و بالاخره وسوسه های شیطانی که تمام این نقاط ضعف و یا صفات رذیله را در خاطر انسان تقویت نموده و انسان را از کار خیر باز می دارد

چه کسانی از انفاق خودداری می کنند

کسانی که انفاق نمی کنند و یا به عبارتی قدم در راه خیر نمی گذارند دلایلی برای خود دارند، تعداد زیادی از مردم می گویند ما چیزی نداریم که انفاق کنیم که گفته شد انفاق عبارت از کار خیر است نه پرداخت مال، پرداخت پول یکی از انفاقات است

خوب به خاطر داریم که در دوران جنگ ایران و عراق بسیاری از روستائیان پولی نداشتند که کمک کنند، اما آنها با شرکت در آماده‌سازی وسایلی که قرار بود به جبهه ببرند کمک می‌کردند و یا توان جنگ نداشتند اما می‌توانستند رانندگی کنند و وسایل را به جبهه برسانند که چنین می‌کردند.

گروه دیگر از ترس فقر از کمک خودداری می‌کنند که خداوند در قرآن و بزرگان دین در فرمایشات خود تاکید نموده‌اند که از فقر نترسید شما کمک کنید خداوند کمک خواهد کرد.

گروهی بخیل هستند به عبارتی از این که دیگران به رفاه برسند خوشحال نمی‌شوند البته اینها بهتر است خود را اصلاح کنند ولی اگر به این دلیل انفاق نکنند خداوند از آنان راضی نیست.

گروهی بهانه می‌آورند و با ژست دینداری می‌گویند اگر فردی گرفتار است خدا خواسته، اگر خدا می‌خواست به آنان هم همچون ما ثروت می‌داد، پس دلیلی ندارد که ما به آنان کمک کنیم در حالی که در فرمایشات بزرگان چنین آمده، دست مستمند دست خداست که به سوی شما دراز شده از آن موقعیت استفاده کنید و دست خدا را رد نکنید

در قرآن در آیات متعدد چنین افرادی را سرزنش نموده و جهت یادآوری ما فرموده که چنین تصمیماتی مورد تایید نیست از جمله در آیات زیر می خوانیم:

۱۰۰ اسراء (۱۷)

(حتی اگر مالک همه زمین باشند) در آن صورت هم از ترس تپی دستی و کم شدن اموال خود از انفاق کردن بخل می ورزیدند و انسان همواره بخیل است.

۳۸ محمد (۴۷)

شاهان مردمی هستند که برای انفاق در راه خدا دعوت می شوید ولی بعضی از شما دعوت را قبول نمی کنند و بخل می ورزند هر که بخل کند به ضرر خود اوست

۳۵ - ۳۴ توبه (۹)

(بسیاری از علما و راهبان) طلا و نقره را جمع و ذخیره می کنند و در راه خدا انفاق نمی کنند، آنها را به عذابی دردناک بشارت ده

... روزی آن ذخائر طلا و نقره آنها در آتش دوزخ کدراخته شود و پشانی و پشت و پهلو می آنها را به آن داغ کنند و این نتیجه ذخیره یابی است که کرده اند...

کسانی که از انفاق آنچه خداوند به آنان داده بخل می‌ورزند و دیگران را تشویق می‌کنند که از انفاق خودداری کنند و ثروت خود را مخفی می‌کنند منظر عذابی خواهد بود

آنان که اموال خود را به قصد ریایی بخشند، بدانند که شیطان بیداری است

در توضیح این آیات در قاموس قرآن جلد ۶ صفحه ۱۵۲ چند نکته را یادآوری نموده‌اند

- ۱- ذخیره طلا و نقره (مال) بدون استفاده ممنوع است (طلا و نقره وجه رایج بوده شاید امروز بتوان گفت جمع پول و بدون استفاده گذاردن آن ممنوع است)
- ۲- مال باید در راه خدا و به نفع عموم خرج شود
- ۳- رکود و تجمع سرمایه ممنوع است (با انفاق ثروت‌ها تقسیم می‌گردد)
- ۴- مأمور اجرا خود مردم هستند و در مراحل بعد مسئولین جامعه وارد کار می‌شوند
- ۵- کنز یا زراندوزی حرام است
- ۶- انفاق در راه خدا لازم است

آنان که کافر شدند و با کفر مردند اگر تمام زمین را هم فدا آورند (و در راه خدا انفاق کنند) از عذاب آنان کاسته نخواهد شد

وقتی می گوئیم انفاق کنید، بی ایمانان گویند به کسی انفاق کنیم که اگر خدای خواست خود انفاق می کرد

صدقات یا انفاقات حرام

انفاق به معنی خرج کردن است، ممکن است این مخارج در راه غیر حق و شیطانی باشد و یا در راه حق و خدایی باشد. امروزه ما انفاق را به کارهای خوب و یا مخارجی که در راه خیر خرج می گردد می گوئیم. لذا می گوئیم هر انفاقی انجام شود خداوند می پذیرد و پاداش آن را خواهد داد، مشروط به این که انفاق در راه خدا و برای رضای خداوند باشد، و جزو انفاقات ممنوع نباشد.

فقها بعضی از انفاقات را در شرایطی حرام می دانند و این خود دلیل براهمیت انفاقات است که می بایست انجام آن با شرایطی باشد از جمله:

۱- صدقه یا انفاق باید از مال حلال باشد و از مال دزدی و یا غصبی و یا مالی که صاحب آن را نمی شناسیم اگر انفاق کنیم نه تنها پاداشی نداریم بلکه مجازات هم خواهیم شد.

۲- صدقه یا انفاق شخص بدهکار در صورتی که انفاقش باعث شود نتواند بدهی خود را بپردازد حرام است، به بیان دیگر صدقه دهنده باید ثروتی داشته باشد سپس نسبت به خرج آن اقدام نماید و یا بهتر است بگوئیم حق الناس قبل از صدقه باید پرداخت گردد

- ۳- صدقه یا انفاقی که می‌پردازیم نباید باعث گردد که نتوانیم مخارج افراد تحت تکفل خود را پردازیم و یا بهتر است بگوییم اول زندگی خود را در حد شان خود اداره کنید سپس از محل اضافه آن صدقه پردازید
- ۴- صدقه یا انفاق نباید باعث زیان غیرقابل جبران بدنی یا مالی برای منفق گردد، برای مثال اگر قرار است کلیه خود را به بستگان خود هدیه دهید نمی‌توانید هر دو کلیه خودتان را انفاق کنید.
- ۵- صدقه یا انفاق نباید باعث محروم شدن زن و فرزند از کلیه ثروت شخص گردد البته هر فرد در زمان حیات خود نسبت به مال خود مختار است ولی اگر تمام ثروت خود را ببخشد و باعث گردد فرزندان و زن یا پدر و مادر او محتاج شوند کار صحیح انجام نداده و مورد تایید نیست.
- ۶- صدقه یا انفاق نباید باعث گردد که تمام ثروت منفق از او سلب گردد و خود فقیر و محتاج شود.
- ۷- صدقه‌ای یا انفاقی که باعث منت‌گذاری به صدقه گیرنده و یا آزار او شود پرداخت آن حرام است و بهتر است از اینگونه انفاق خودداری شود.
- ۸- صدقه‌ای که زن می‌خواهد از مال همسر خود ببخشد باید با اجازه شوهر باشد والا پرداخت آن حرام است.
- ۹- غیر از انفاقات حرام که تاکنون برشمردیم، انفاقات یا خرج کردن مال یا غیرمال ممکن است به خاطر ریا و خودنمایی و یا در راه غیر خدا و حتی بر علیه خدا و جهت جلوگیری از پیشرفت حق و حقیقت انجام شود در چنین صورتی انفاق کننده نه تنها پاداشی ندارد که باید منتظر عذاب و مجازات سخت الهی باشد؛

به آیات الهی در این رابطه توجه فرمائید:

آیه ۳۶ انفال (۸)

کافران اموال خود را انفاق می‌کنند برای این که راه خدا را ببندند... که بسوی جهنم رهسپار می‌شوند

آیه ۱۱۷ آل عمران (۳)

مثل مالی که کافران انفاق می‌کنند مانند باد سردی است که به کشتزار بوزد و همه آن را نابود کند

۹۸ توبه (۹)

برخی از افراد ناگاه انفاق در راه خدا را زیان می‌پندارند، و منظر پیشانی‌های ناگوار برای کسانی هستند که در راه خدا انفاق می‌کنند در حالی که حوادث بد برای خود آنان خواهد بود

۵۳ توبه (۹)

بگو هر چه می‌خواهید خرج (انفاق) کنید چه از روی میل چه از روی کراهت از شما پذیرفته نیست زیرا شما ایمان به عمل خود ندارید (و کافریا فاسق هستید)

۵۴ توبه (۹)

علت عدم قبول انفاق آنها به این دلیل است که به خداوند پیامبر و ایمان ندارند و ناز را با کسالت و انفاق را با کراهت انجام می‌دهند.

۷ منافقون (۶۳)

آنان (منافقین و کسانی که نافرمانی خدا می‌کنند) می‌گویند به کسانی که اطراف پیامبر اکرم (ص) حضور دارند انفاق نکنید

و همچنین آیات ۲۶۴ بقره (۲) ۹۱ آل عمران (۳) ۳۸ نساء (۴) ۴۷ یس (۳۶)

۲/۶- تقارن ایمان و انفاق

همانطور که در نماز دو عنوان واجب و مستحب داریم که واجب آن در شبانه روز ۱۷ رکعت است و نماز نافله یا نماز اضافه یا ... نماز مستحب می‌باشد، در سایر امور دینی از جمله در خیرات و مبرات و دستگیری از گرفتاران و یا کمک‌های مالی و غیرمالی هم دو عنوان واجب و مستحب داریم.

نکته مهم این است که آنچه در مورد نماز به ما تذکر داده‌اند نماز واجب است و نمازهای مستحب را کمتر به ما گوشزد نموده‌اند، اما در مورد انفاق یا صدقات یا زکات مال، هم در مورد واجبات آن و هم در مورد مستحبات آن، آیات فراوانی آمده است به طوری که در اکثر مواردی که در مورد نمازهای واجب صحبت شده است در مورد انفاق واجب (زکات) و انفاق مستحب مانند دستگیری از مستمندان هم صحبت شده است و خلاصه جزء صفات مومنین انفاقات واجب و مستحب است، گویی اگر شخصی ادعا دارد که مومن است حتماً باید دستی هم در خیرات و یاری مردم داشته باشد والا مومن بودن او زیر سؤال است به آیاتی که در این باره آمده است توجه کنید؛

۳ بقره (۲)

(متقین) کسانی هستند که به خدا و روز قیامت ایمان داشته و نماز به پامی دارند و از آنچه خداوند روزی آنان نموده انفاق می‌کنند.

۳ انفال (۸)

(مؤمنین کسانی هستند که ... و نماز را به پامی دارند و از آنچه روزی داده ایم انفاق می‌کنند)

۳۵ حج (۲۲)

(ای پیامبر بشارت بهشت را به انسان‌های فروتن ده، کسانی که) چون یاد خدا کنند دل‌هاشان
حراسان شود و (دراه خدا) هر حادثه و بلائی که بیند صبور و سگیب باشند و نماز به پا دارند و از آنچه روزیشان کردیم انفاق کنند

۲۲ رعد (۱۳)

(افرادی که دعوت خداوند را قبول می‌کنند کسانی هستند که) برای خشودمی خدا صبور هستند، نماز
می‌خوانند، و در نماز و آشکارا انفاق می‌کنند و زشتی‌ها را با نیکی دفع می‌کنند

۱۶ سجده (۳۲)

(مؤمنین واقعی کسانی هستند که) در نیمه‌های شب از بستر خود برای عبادت با بر می‌خیزند و با ایم و امید خدا را
می‌خوانند و از آنچه روزی آنان کرده ایم انفاق می‌کنند

۳۸ شوری (۴۲)

(برای کسانی که ایمان آورده‌اند آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است و آنان کسانی
هستند که) دستورات خدا را اجابت می‌کنند و نماز به پا می‌دارند و کارهای خود را با مشورت انجام می‌دهند و از آنچه
روزی آنان کرده ایم انفاق می‌کنند

۵۴ قصص (۲۸)

اینان (مؤمنین) را دوبار پاداش نکو دهند زیرا هم صبر کرده‌اند و هم شتاب در ایمان خود داشته‌اند و بدی را به نیکی دفع
می‌کنند و از آنچه روزی آنان نموده ایم انفاق می‌کنند

۱۷ آل عمران (۳)

(بندگان با بصیرت خدا) کسانی هستند که راستگویند، فرمانبردارند، انفاق کننده اند و از استغفارکنندگان در سحرگان

هستند

۲/۷- شرایط انفاق

کدام انفاق را به ما توصیه کرده‌اند؟ چگونه انفاق کنیم که مورد قبول باشد؟ در چه زمانی و چه مقداری و به چه کسانی انفاق کنیم؟ چه کاری را انجام دهیم که خیر آن به ما برسد؟ نه اینکه هم مال و عمر خود را صرف کنیم و هم چیزی به دست نیاوریم و ... سلسله سئوالاتی است که در فکر و ذهن انفاق‌کننده تبادر می‌کند لذا ضروری است ما در این قسمت شرایط انفاق را با توجه به آیات قرآن مطرح کنیم، و شما نیز با تدبیر و بررسی می‌توانید آن را تکمیل کنید تا به خواست خداوند از خیرات و مبرات می‌انجام می‌دهیم خلق خدا بهره‌مند گردند و خداوند هم از ما راضی باشد.

۱- انفاق باید برای جلب رضای خدا باشد

۱۹۵ بقره (۲)

انفاق را در راه خدا انجام دهید... خدا نیکوکاران را دوست دارد

۲۷۲ بقره (۲)

... (اگر) انفاق به خاطر جلب رضای خدا باشد به سود شماست، و نباید انفاق کنید جز در راه رضای خدا

۳۴ توبه (۹)

... و کسانی را که طلا و نقره می‌اندوزند و آن را در راه خدا انفاق (خرج) نمی‌کنند به عذابی دردناک خبرده

۲- انفاق باید بدون منت یا آزار برای نیازمند باشد

۲۶۲ بقره (۲)

در صورتی که در پی انفاق، منت و آزاری نباشد اجزش با خداست

۲۶۳ بقره (۲)

زبان خوش و طلب مغفرت از فقیرانی که چیزی به آنها نمی‌دهید بهتر است از این که با منت و آزار به آن ها صدقه دهید

۲۶۴ بقره

ای مومنین صدقات خود را با منت نگذارن بر نیازمندان و آزار رساندن به آنان باطل نکنید

۳- انفاق به صورت آشکار و پنهان می‌تواند باشد ولی پنهانی‌اش نیکوتر است

۲۷۱ بقره (۲)

اگر آشکارا صدقه دهید کار نیکوست

لیکن اگر در پنهانی چیزی به فقیران برسانید برای شما نیکوتر است

۲۷۴ بقره (۲)

کسانی که اموال خود را انفاق می‌کنند شب یاروز، پنهان یا آشکار، بی‌مناک و اندوخلین نخواهند گشت

۲۹ فاطر (۳۵)

آنان که کتاب خدا را قرائت می‌کنند و نماز با می‌دارند و از آنچه روزی آنان نموده ایم در پنهان و آشکار انفاق می‌کنند
(این تجارت ایشان) هرگز زوال نخواهد یافت

۴- انفاق در هر شرایطی انجام شود مطلوب است حتی در تنگدستی

۱۳۴ آل عمران (۳)

آنان (پرسیزکاران) که در کثایش و تنگدستی انفاق می‌کنند و خشم خود را می‌پوشانند و از بدی مردم می‌گذرند و خداوند
نیکوکاران را دوست دارد

۱۰ حدید (۵۷)

چه شده است که در راه خدا انفاق نمی‌کنید در حالی که هر چه در آسمان ها و زمین است مخصوص خداست، کسانی که قبل از فتح
مکه انفاق کردند و جهاد نمودند با دیگران یکسان نیستند (از دیگران بهتر هستند حتی از) کسانی که بعد از فتح مکه انفاق نمودند و
جزای نیکو خود را خواهند دید

۵- انفاق در زمان زندگانی با انفاق پس از مرگ قابل مقایسه نیست

۳۱ ابراهیم (۱۴)

به بندگان مؤمنم بگو نماز برپا دارند و از آنچه روزی آنان کردیم پنهان و آشکار انفاق کنند پیش از آنکه روزی فرارسد که در آن روز، نه داووستدی هست و نه پیوند دوستی و رفاقت

۱۰ منافقون (۶۳)

و انفاق کنید از آنچه روزی شما کردیم پیش از آن که مرگ شما فرارسد

۲۵۴ بقره (۲)

ای مؤمنین از آنچه به شما روزی داده ایم انفاق کنید پیش از آن که روزی باید که در آن نه داووستدی باشد و نه دوستی و نه شاعمی

۶- از بهترین ها انفاق کنید

چیزی را باید انفاق کنیم که اگر خود گیرنده آن بودیم از آن استفاده می کردیم یعنی از چیزهای غیر قابل مصرف یا پست نباید باشد و از مال حلال و سالم و قابل استفاده باشد، مال دزدی نباشد، قرآن کریم می فرماید:

۲۱۵ بقره (۲)

بگو از هر چیز خوب (خیر) که مردم به آن رغبت دارند انفاق کنید

۲۱۹ بقره (۲)

از تومی پرسند از چه چیز انفاق کنند

بگو از آنچه برای شما آسان است و یا از آنچه در زندگی شما اضافه است و یا با گذشت و اغماض از یکدیگر انفاق کنید

۲۵۴ بقره (۲)

ای مؤمنین انفاق کنید از آنچه خداوند روزی شما نموده

۲۶۷ بقره (۲)

ای مؤمنین انفاق کنید از چیزهای پاک و کسب حلال خود

۲۷۰ بقره (۲)

هر چه انفاق کنید و یا به تدر (و صدقه) دهید خدایم داند

۷ حدید (۵۷)

و انفاق کنید از آنچه گذشتگان برای شما گذارده اند

۱۰ منافقون (۶۳)

و انفاق کنید از آنچه به شما روزی داده ایم

۱۶ تغابن (۶۴) و ۲۷۳ بقره (۲)

و انفاق کنید از هر چیز خوبی که متعلق به شماست

آنچه از غنایم بدون زحمت از اموال کافران به دست سپاه اسلام می‌آید متعلق است به خدا و رسول و خویشاوندان رسول و یتیمان و فقیران و در راه ماندگان است (متعلق به سپاهیان نیست)

۴۱ انفال (۸)

آگاه باشید غنائم و هر چیزی که به دست می‌آورد (سودی کسب کنید) یک پنجم آن برای ۱- خدا - ۲- رسول خدا - ۳- خویشان ۴- یتیمان ۵- مسکینان ۶- در راه ماندگان است

۹۲ آل عمران (۳)

شاهر کز به مقام نیکوکاران و خاصان نخواهید رسید مگر از آنچه دوست دارید انفاق کنید که خدا از آن آگاه است

۷- انفاق باید در حد اعتدال و بدون زیاده روی باشد

گفتیم انفاق یا خیرات و مبرات ممکن است مادی باشد یا معنوی، البته انفاقات معنوی چیزی از شما کم نمی‌کند، مثلاً اگر امکان حل اختلافات دو نفر را دارید حتماً آن را انجام دهید و ... اما در مورد کمک‌های مالی آنچه که بیش از نیاز شماست باید انفاق کنید چنانچه چنین امکانی را ندارید. بدانید آنقدر انفاق در راه خدا مورد تأیید است که حتی اگر امکان انفاق نداشته باشید باید با عذرخواهی از نیازمند پاسخ او را محترمانه بدهید و او را راضی کنید این نوع برخورد شما به مانند این است که صدقه داده و انفاق نموده‌اید

۲۶۳ بقره (۲)

زبان خوش و عذرخواهی از مستمندان از صدقه‌ای که در آن منت باشد بهتر است

۱۳۴ آل عمران (۳)

پرسه‌کاران در گشایش و تنگ دستی انفاق می‌کنند

از طرف دیگر در انفاق نباید اسراف کنید (آیات آن در بند ۷ شرایط انفاق آمده)

۱۹۵ بقره (۲)

در راه خدا انفاق کنید (مبادا با انفاق نکردن یا زیادی انفاق کردن) خود را به هلاکت بیندازید

و به ما توصیه کرده‌اند که حق نداریم تمام مال خود را انفاق کنیم و سپس از خداوند بخواهیم که در زندگی ما فرجی حاصل کند

۱۹۵ بقره (۲)

در راه خدا انفاق کنید ولی خود را با زیاده روی در انفاق به هلاکت نیاندازید

۱۴۱ انعام (۶)

(زمانی که محصولات رسید از آن تناول کنید) و حق آن را (زکات، انفاقات واجب)

در روز دوزخ جمع آوری آن بدهید و اسراف نکنید که خدا مسرفان را دوست نمی‌دارد

بندگان خوب خدا (و عباد الرحمن) کسانی هستند که هنگام انفاق به مستمندان اسراف نکرده و بخل نمی‌ورزند بلکه احسان
آنها در حد میانه و اعتدال است

۲/۸- انفاق در احادیث و روایات معصومین علیهم السلام

احادیث بسیاری داریم که ما را به میانه روی در زندگی و انفاق ترغیب می کند و از اسراف به دور می دارد و در کتاب منابع فقه شیعه از حدیث ۳۱۶۰۰ الی ۳۱۶۸۳ حدود هشتاد و سه حدیث اختصاص به این مطلب و عدم اسراف دارد که ما به دلیل اختصار از ذکر آنها خودداری می کنیم غیر از این احادیث، روایات فراوان دیگری نیز وجود دارد که به مناسبت های دیگر، مطرح شده است

در احادیث متعدد داریم که دعای چند نفر مستجاب نمی گردد، از جمله کسی که در حق پدر و مادر نفرین کند و یا مردی که همسر خود را نفرین می کند و یا طلبکاری که مالی به کسی داده و رسید نگرفته و سپس او را نفرین می کند و یا مردی که کار نمی کند و از خداوند روزی می خواهد و بالاخره گفته اند اگر شخصی با انفاق بیش از حد، خود را محتاج کند و از خداوند بخواهد که گشایش در کار او حاصل نماید دعای او به دلیل اسراف در بخشش مستجاب نمی گردد.

اظهار بی نیازی در کلمات معصومین (ع)

یادمان باشد اگر ما را به انجام خیرات تشویق نموده اند از طرف دیگر در جملاتی هم از ما خواسته اند که سعی کنیم بی نیازی از خلق باشیم به بیان دیگر اظهار نیاز مورد تایید نیست مگر واقعاً شخصی گرفتار شده باشد لذا به خاطر آموزش به ما در جملاتی کوتاه چنین فرموده اند:

هر کس از خلق بی نیاز گردد خداوند او را بی نیاز می کند
هر کس درخواست از دیگران نکند خداوند او را خویشان دار سازد

هر کس فقط از خداوند درخواست کند خداوند به او ببخشد و او را از دیگران بی‌نیاز کند

هر کس بادرخواست از دیگران در خداوند هفتاد در بیچارگی به سوی او باز کند

سؤال را باز کند

هر کس نیازمندی خود را اظهار کند خود را رسوا کرده و بهترین بی‌نیازی

(بر مردم آشکار کند) درخواست نکردن است

نیازمند کسی است که طمع می‌کند بی‌نیاز کسی است که قناعت کند

از دیگران چیزی نخواهید! زیرا خواری دنیا و فقر زودرس و حساب

طولانی در قیامت را به دنبال دارد

هر کس اظهار بی‌نیازی کند خداوند او را بی‌نیاز می‌کند

کسی که بدون نیاز گدائی کند مثل این است که آتش گذاخته می‌خورد

رفع نیاز مردم بر ما لازم است از آیات و روایات می‌توان استنباط نمود که به کلیه نیازمندان می‌توان کمک کرد، آنجا که آورده‌اند به یتیم و اسیر و کسانی که از وطن دور مانده‌اند کمک کنید مقصود به همه انسان‌ها است و آنجا که می‌فرماید برای نزدیکی دل‌های غیرمسلمانان به اسلام می‌توان از محل زکات به او کمک کرد معنای این کلمات این می‌شود که همه می‌توانند از انفاقات استفاده کنند به عبارتی به کلیه نیازمندان می‌توان کمک نمود اما توجه داشته باشید که در آموزه‌های دینی برای ما اولویت‌هایی را قرار داده‌اند از جمله این که اول باید برای خدا و در راه خدا از پدر و مادر و خانواده و اقوام شروع کنیم و سپس به فقرا و مساکین و مهاجران در راه خدا و مجاهدان در راه خدا و بدهکارانی که نمی‌توانند بدهی خود را بپردازند و خلاصه در نهایت به تمام آحاد جامعه

می‌توانید در صورت نیاز صدقات را پرداخت نمایید، آیات مرتبط با موضوع فوق به کرات در قرآن کریم آمده است:

۲۸۰ بقره (۲)

و اگر از کسی که طلبکار هستید شکست کرده به او مصلحت دهید تا توانگر گردد و بخشیدن مطالبات خود در هنگام شکستی وی به رسم صدقه برای شما بهتر است اگر به مصلحت خود می‌دانید

۶۰ توبه (۹)

(مصرف) صدقات مختص (این هشت طایفه است): ۱- فقیران ۲- مسکین یا بیچارگان ۳- متصدیان اداره صدقات (کارکنان حکومت) ۴- جهت تمایل کردن بیگانگان به اسلام ۵- آزادی بندگان ۶- بدبهاران ۷- در راه حر کار خیر (تبلیغ دین) ۸- و به کسانی که دور از وطن مانده و گرفتارند

این مصارف دستور خداست، خداوند دانا و بر تمام مصالح خلق آگاه است.

فقیر = فردی است که محتاج می‌باشد ولی چون آبرو مند است درخواست نمی‌کند.

مسکین = حال و روزش بدتر از فقیر است و نیاز خود را اظهار می‌کند.

۲۵ - ۲۴ معارج (۷۰)

(نماز گزاران واقعی کسانی هستند که) در اموال خود حتی را برای فقیران چه آنان که اظهار می‌کنند چه آنان

که به خاطر حفظ آبرو چیزی نمی‌گویند در نظر گرفته‌اند

۲۱۵ بقره (۲)

از تومی پرسند چه چیز انفاق کنیم بگوهر آنچه که قابل استفاده و سودمند است، به پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و نیازمندان و
دور از وطنان، که خداوند آگاه است

۷ - ۸ - ۹ انسان (۷۶)

(همانا ابرار و نیکان) (که در آن سرای به هر صورت بخواهند از نعمت‌های الهی استفاده
می‌کنند کسانی هستند که) به تدر خود وفا می‌کنند و... و غذای خود را به خاطر دوستی با خدا در حال نیاز به مسکین و
یتیم و اسیر انفاق می‌کنند و گویند ما از شما انتظار پاداش نداریم

۲۷۳ بقره (۲)

(انفاقات و صدقات) حق نیازمندان است که در راه خدا (برای مشارکت در جنگ یا کسب علم و
یا به دلیل بیماری) به سختی و تکلیف افتاده اند و به دلیل ناداری قادر به ادامه زندگی نیستند در حالی که وهی از مردم که از
حال آنان آگاه نیستند به دلیل عفت و حیاء این مستمندان گمان دارند که آنان بی‌نیاز هستند... و شما (ای رسول
ما) آنان را از سیایشان می‌شناسی و آنان به اصرار از مردم چیزی نمی‌خواهند و شما مردم با ایمان آنچه را که از مال خود
انفاق کنید خدا به آن داناست

۷ حشر (۵۹)

آنچه را که خداوند از سرزمین کفار به رسول خود عنایت داد آن متعلق به ۱- خدا و ۲- رسول و ۳- خویشاوندان رسول و ۴- یتیمان و ۵- فقیران و ۶- در راه ماندگان است این حکم برای آن است که غنایم ثروت توانگران را زیاد نکند...

۳۶ نساء (۴)

خدا را پرستید و کسی یا چیزی را شریک او قرار ندهید و نیکی کنید به ۱- پدر و مادر ۲- خویشاوندان ۳- یتیمان ۴- مستمندان ۵- همسایگان ۶- همسایان ۷- همراهان ۸- در راه ماندگان ۹- بردگان بدانند که خداوند متکبران را دوست ندارد

و همچنین ۲۶ اسراء (۱۷) و ۴۱ انفال (۸)

۲/۹- انفاق در کلمات اندیشمندان و بزرگان

گفته شد که کلیه اندیشمندان اسلامی کمک به دیگران را از جنبه‌های مختلف بررسی کرده و آن را شرح داده‌اند از جمله امام موسی صدر در جزوه انفاق در تفسیر آیات ۲۷۰ تا ۲۷۲ سوره بقره (۲) (برگرفته از سایت ایشان) می‌نویسد:

با انفاق (خیرات، صدقات و ...) هم خود در ساختن جامعه‌مان و ارتقای سطح آن شرکت کرده‌ایم و هم افراد جدیدی را مشارکت داده‌ایم چون سطح جامعه ارتقاء یابد هر انسانی چه انفاق کننده چه گیرنده آن، بدون هیچ تفاوتی از آن بهره می‌برد.

بزرگان و اندیشمندان معتقد هستند که انفاق باعث تعدیل ثروت و کم شدن فاصله طبقاتی بین افراد جامعه می‌گردد.

کمک کردن به دیگران مسئله‌ای نیست که در جوامع بشری فراموش شده باشد، لذا در کلیه جوامع، کلمات قصاری از بزرگان در یاری رساندن به دیگران ثبت شده است، در جوامع اسلامی علاوه بر آیات و روایات، اشعار و کلمات قصار حکما را زیاد مشاهده می‌کنیم از جمله:

- ای که دستت می‌رسد کاری بکن پیش از آن کز تو نیاید هیچ کار
- دستی که کمک می‌کند از دستانی که دعا می‌کنند مقدس‌تر است.
- انسان خوشبخت نمی‌شود اگر برای خوشبختی دیگران نکوشد.
- بخشنده بودن بیش از آن که توانائی مالی بخواهد قلب بزرگ می‌خواهد.
- افزایش درجات انسان‌ها در سایه تلاش برای برآوردن نیازهای مردم به دست می‌آید.

- مردم خانواده خداوند هستند تو با خدمت به خانواده خداوند خود را نزد خدا
مقربتر بنما

- خرم آنکس که در این محنت گاه خاطری را سبب تسکین است
- تیره روزان جهان را به چراغی دریاب تا پس از مرگ ترا شمع مزاری باشد
- الا گر طلبکار اهل دلی ز خدمت مکن یک زمان غافل
- به حال دل خستگان درنگر که روزی تو دلخسته باشی مگر
- درون فروماندگان شاد کن ز روز فروماندگی یاد کن
- بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش زیک گوهرند
- چو عضوی به درد آورد روزگار دگر عضوها را نماند قرار
- تو کز محنت دیگران بی غمی نشاید که نامت نهند آدمی
- اگر نفع کس در نهاد تو نیست چنین گوهر و سنگ خارا یکی است
- غلط گفتم ای یار شایسته خوی که نفع است در آهن و سنگ و روی
- چنین آدمی مرده به ننگ را که بروی فضیلت بود سنگ را
- برگ عیشی به گور خویش فرست کس نیارد زپس تو پیش فرست

گاهی خدا می خواهد با دست تو دست دیگر بندگانش را بگیرد وقتی دستی را به یاری
می گیری، بدان که دست دیگر در دست خداست

برای رسیدن به بلندای بخشندگی باید از آز وجود خویش بگذری

بندگی یعنی در کوچه پس کوچه های زندگی دست کسی را بگیری

وقتی دست افتاده ای را می گیری و لبخند را مهمان قلبش می کنی دستانت نورانی و
بوسیدنی شده اند

انفاق یکی از فضایل اخلاقی است که در تمام ادیان، مسلک‌ها، مرام‌ها و اجتماعات بشری به صورتی به آن اشاره شده از جمله NGO ها که امروز در جامعه‌ها مشهور شده است و اسلام نیز یکی از ادیانی است که در این باره سفارشات بسیار دارد.

احادیث

در کتاب منابع فقه شیعه در اواسط حدیث ۳۱۵۴۳ حضرت امام صادق علیه‌السلام از قول رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل فرموده‌اند که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرموده‌اند:

اگر پنج درهم داشته باشی و بخواهی انفاق کنی:

درهم اول را برای پدر و مادر خود انفاق کن

درهم دوم را برای عیال، فرزندان و خود مصرف کن،

درهم سوم را برای خویشاوندان خود صرف کن،

درهم چهارم را برای همسایگان فقیر خود به مصرف برسان،

درهم پنجم را برای آنچه در راه خدا صلاح می‌دانی خرج کن که پاداش آن از همه کمتر است.

چنانچه به نوشته‌های بزرگان و اندیشمندان جامعه در قرن‌های گذشته توجه کنیم متوجه می‌شویم که بیانات آنان کاملاً بیان روز است و کهنه نشده است به این گفته‌ها توجه کنید:

پرداختن صدقه (دادن مال، کمک کردن به دیگران، دستگیری از دیگران) از پنج طریق ممکن است انجام شود:

۱- صدقه در مال: خرج کردن مال برای رفاه دیگران که ممکن است به طور مستقیم به فردی پرداخت گردد و یا جهت رفاه مردم یک منطقه، ساختمانی ساخته شود مانند بیمارستان، مدرسه، ورزشگاه

۲- صدقه در جاه: یعنی شما از شخصیت و موقعیت خود که مورد احترام دیگران است مایه بگذارید و مشکلی را حل کنید مثلاً ضامن آزادی یک زندانی شوید و یا با توصیه یا ضمانت شما که از آبروی خود خرج می‌کنید باعث رفع مشکلات افراد جامعه خود شوید.

۳- صدقه در عقل: یعنی با مشورت دادن گروهی را راهنمایی کنید، آموزش بدهید، آنان را نسبت به محیط اطراف خود آگاه کنید و خلاصه آنچه می‌دانید به دیگران آموزش دهید

۴- صدقه در زبان: یعنی با سخن گفتن بین مردم آنان را نسبت به هم خوشبین کنید، بین مردم دوستی و رفاقت برقرار نمایید، باعث نزدیکی افراد جامعه به هم و افزایش دوستی‌ها شوید

۵- صدقه در علم: با توجه به آگاهی‌هایی که دارید نسبت به روشن‌گری افکار مردم اقدام نمایید و باعث رشد و ترقی آحاد جامعه خود گردید

از این سخنان چنین برمی آید که وقتی بزرگان می گویند صدقه دهید تا مشکلات جامعه مرتفع گردد یا کم شود مقصود وجه نقد چند هزار تومان در صندوق صدقات ریختن نیست، این عمل یکی از انواع صدقات است، بلکه منظور انواع صدقاتی است که در بالا مطرح شد.

ولی متأسفانه ما بیشتر به صدقات یا کمک‌های مادی توجه نموده‌ایم در حالی که تمام آحاد جامعه می‌توانند به یکی از آن پنج روش نسبت به پرداخت صدقه اقدام کنند، به عبارتی یک فرد کم‌درآمد هم می‌تواند با علم و دانشی که در اختیار دارد و یا با بیانات خود در میان مردم و یا مشورت دادن به هم‌نوعان خود به جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند کمک کرده و به دیگران یاری رساند.

۲/۱۰- پاداش انفاق در آیات و روایات

برای این که عموم مردم نسبت به خیرات و مبرات یا انفاقات تشویق شوند در گفتار پیشوایان دین مزایا و پاداش بسیاری ذکر شده است که عبارتند از:

۱- پاداش زیاد اخروی	۲- صدقه در دست پروردگار قرار می‌گیرد
۳- با صدقه، مال کم نمی‌شود	۴- صدقه کمر شیطان را می‌شکند
۵- صدقه مرگ بد را دفع می‌کند	۶- عمر را زیاد می‌کند
۷- روزی را زیاد می‌کند	۸- شفا و داروی مریض است
۹- از خطر خرابی جلوگیری می‌کند	۱۰- خانه و شهر را آباد می‌کند
۱۱- قضای حتمی آسمان را برطرف می‌سازد	۱۲- از اذیت درندگان جلوگیری می‌کند
۱۳- مال انسان را حفظ می‌کند	۱۴- هفتاد در از شر را می‌بندد
۱۵- تجارت سودمندی است	۱۶- ناراحتی فکری را برطرف می‌سازد
۱۷- خشم خدا را فرو می‌نشاند	۱۸- صدقه یک درهم بالاتر از ده شب نماز

مستحب است

خداوند آنچه را خیرات می‌کنید عوض می‌دهد و مال انفاق کننده کم نمی‌شود
شخص حاجتمند هدیه‌ای است از سوی خداوند اگر حاجت او را برآورده کنید هدیه
خداوند را قبول کرده‌اید.

آیات متعدد و فراوانی در مورد پاداش انفاق داریم از جمله:

۲۶۱ بقره (۲)

مثل آنان که مالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند به مانند آن‌ها می‌است که از آن هفت خوشه برود و در هر خوشه صد دان باشد، در حالی که خداوند بر این مقدار هم خواهد افزود

۲۶۲ بقره (۲)

آنان که انفاق می‌کنند و منت نمی‌گذارند و... پاداش آن نزد خداست و از بیچ میشد می‌بینک و اندو هکین خواهند بود

۲۶۵ بقره (۲)

مثل آنان که اموال خود را برای رضای خدا انفاق می‌کنند مانند بوستانی است که در زمین مناسب با آب کافی قرار دارد و میوه آن دو چندان خواهد بود

۲۷۴ بقره (۲)

هر انفاقی بکنید پاداش آن نزد خداست

۹۹ توبه (۹)

برخی آنچه را در راه خدا خرج می‌کنند موجب نزدیکی به خدا می‌دانند

البته خداوند آنان را به دلیل انفاقشان در سرای رحمت خود وارد می‌کند

۱۲۱ توبه (۹)

بیچ انفاقى كنند مگر اين كه خداوند در نامه اعمالشان نوشته و بهتر از آن پاداش دهد

۶۰ انفال (۸)

و آنچه در راه خدا صرف مى كنيد خداوند تمام و كمال پاداش آن را خواهد داد

۵۴ قصص (۲۸)

خداوند به كسانى كه ايمان آورده و صبر مى كنند و بدى را با خوبى جواب مى دهند و از مالى كه به آنان داده ايم انفاق مى كنند و

پاداش مى دهد

۳۹ سبا (۳۴)

... و شما هر چه انفاق كنيد به شما عوض مى بخشد

۲۲ رعد (۱۳)

و از آنچه روزى آنان كرديم انفاق مى كنند... در پايان منزلگاه خوبى خواهند داشت

و همچنين ۱۰ و ۷ حدید (۵۷) و ۲۷۲ و ۲۷۳ و ۲۷۶ بقره (۲)

فصل سوم - آیات قرآن کریم در رابطه با انفاق یا صدقات

ردیف	شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	اول آیه	صفحه کتاب	موضوع آیه
	۰۰۲	بقره	۰۸۳	وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ	۰۵۰-۰۲۶	به نیکویی صحبت کنید
	۰۰۲	بقره	۲۸۶	لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا	۰۰۶	در حد توان از ما انتظار دارند
	۰۰۲	بقره	۲۵۶	لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ	۰۰۵	عدم اجبار در قبول دین
	۰۰۲	بقره	۱۳۶	فُؤَلُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَ مَا	۰۴۶	فرقی بین انبیای الهی نیست
	۰۰۲	بقره	۲۸۵	ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ	۰۴۶	فرقی بین انبیای الهی نیست
	۰۰۲	بقره	۰۸۰	وَ قَالُوا لَنْ نَمَسَنَا النَّارُ	۰۳۸	کافران اهل نجات نیستند
	۰۰۲	بقره	۰۹۴	قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ	۰۳۸-۰۲۱	کافران اهل نجات نیستند
	۰۰۲	بقره	۰۸۲	وَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ	۰۶۹-۰۱۷	مشمولین رحمت الهی کسانی که ایمان دارند و عمل شایسته انجام می دهند
	۰۰۲	بقره	۱۲۸	رَبَّنَا وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ	۰۴۸-۰۴۴	همه پیروان ادیان مسلمان هستند
	۰۰۲	بقره	۱۳۶	فُؤَلُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَ مَا	۰۴۴	همه پیروان ادیان مسلمان هستند
	۰۰۲	بقره	۰۰۳	الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ	۰۴۴	همه مؤمنین اهل نجات هستند
	۰۰۲	بقره	۰۰۴	وَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ	۰۴۵	همه مؤمنین اهل نجات هستند
	۰۰۲	بقره	۰۶۲	إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَ الَّذِينَ	۰۴۵	همه مؤمنین اهل نجات هستند
	۰۰۳	آل عمران	۰۰۷	وَ الَّذِي أُنزِلَ عَلَيْكَ الْكِتَابِ	۰۴۱	آیات محکم و متشابه
	۰۰۳	آل عمران	۰۱۹	إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ	۰۳۹	اسلام تنها دین
	۰۰۳	آل عمران	۰۸۵	وَ مَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا	۰۳۹	اسلام تنها دین
	۰۰۳	آل عمران	۱۵۹	فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ	۰۴۹	به نیکویی صحبت کنید
	۰۰۳	آل عمران	۰۰۷	وَ الَّذِي أُنزِلَ عَلَيْكَ الْكِتَابِ	۰۴۱	تنها یک دین صحیح است
	۰۰۳	آل عمران	۰۱۹	إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ	۰۴۰	تنها یک دین صحیح است
	۰۰۳	آل عمران	۰۸۵	وَ مَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا	۰۴۱	تنها یک دین صحیح است
	۰۰۳	آل عمران	۰۵۱	إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ	۰۱۷	راه را خداوند نشان می دهد
	۰۰۳	آل عمران	۰۸۴	قُلْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَ مَا أُنزِلَ عَلَيْنَا	۰۴۶	فرقی بین انبیای الهی نیست
	۰۰۳	آل عمران	۰۳۱	قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ		هرکس خداوند را دوست بدارد خدا او را دوست دارد
	۰۰۳	آل عمران	۰۶۴	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ	۰۵۴	همکاری با ادیان دیگر

۰۰۴	نساء	۱۱۶	إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ	۰۰۸	خداوند شرک را نمی پذیرد
۰۰۴	نساء	۱۷۱	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا	۰۰۵	در تعریف دین غلو نکنید
۰۰۴	نساء	۱۳۸	و بشر المنافقين	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۴	نساء	۱۳۹	الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۴	نساء	۱۴۴	يَأْيَهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۴	نساء	۱۷۵	فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ	۰۱۷	راه را خداوند نشان می دهد
۰۰۴	نساء	۱۲۴	وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ	۰۵۲	رحمت الهی شامل حال همه است
۰۰۴	نساء	۰۹۰	إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ	۰۴۷	صلح و سازش با دیگران
۰۰۴	نساء	۰۹۴	يَأْيَهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ	۰۴۸	صلح و سازش با دیگران
۰۰۴	نساء	۱۲۸	وَ إِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعلِهَا	۰۴۸-۰۱۷	صلح و سازش با دیگران
۰۰۴	نساء	۱۲۹	وَ لَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا	۰۴۸	صلح و سازش با دیگران
۰۰۴	نساء	۱۲۴	وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ	۰۷۰	همه مؤمنین اهل نجات هستند
۰۰۵	مائده	۰۰۸	أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ لِلَّهِ	۰۵۰	به نیکویی صحبت کنید
۰۰۵	مائده	۰۴۷	وَ يُنَحِّكُمُ أَهْلَ الْأَنْجِيلِ	۰۵۲	تایید ادیان آسمانی دیگر
۰۰۵	مائده	۰۴۸	وَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ	۰۵۱	تایید ادیان آسمانی دیگر
۰۰۵	مائده	۱۱۹	قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ	۰۶۸	جایگاه مؤمنین
۰۰۵	مائده	۰۹۱	إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ	۰۴۶	جدال در دین نداریم
۰۰۵	مائده	۰۵۱	يَأْيَهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۵	مائده	۰۵۷	يَأْيَهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۵	مائده	۰۸۰	تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۵	مائده	۰۸۱	وَ لَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ	۰۴۰	دوری از کفار
۰۰۵	مائده	۰۶۷	يَأْيَهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ	۰۳۷	کافران هدایت نمی شوند
۰۰۵	مائده	۰۶۸	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ	۰۳۷	کافران هدایت نمی شوند
۰۰۵	مائده	۰۶۹	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ	۰۴۵	همه مؤمنین اهل نجات هستند
۰۰۶	انعام	۱۵۲	وَ لَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ	۰۵۰	به نیکویی صحبت کنید - سخن به عدالت
۰۰۶	انعام	۱۲۱	وَ لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ	۰۴۶	جدال در دین نداریم

		اللَّهِ			
چگونه دعوت کنیم	۰۵۱	وَ أَنْ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا	۱۵۳	انعام	۰۰۶
راه مستقیم راه انبیاء	۰۱۶	وَ أَنْ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا	۱۵۳	انعام	۰۰۶
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲-۰۰۹	قُلْ لَمَنْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ	۰۱۲	انعام	۰۰۶
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲-۰۰۸	وَ إِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ	۰۵۴	انعام	۰۰۶
سازش با دیگران	۰۵۴	وَ لَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ	۱۰۸	انعام	۰۰۶
سازش با دیگران	۰۵۴	وَ لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ	۱۲۱	انعام	۰۰۶
کافران هدایت نمی‌شوند	۰۳۷	وَ مِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَ مِنَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ	۱۴۴	انعام	۰۰۶
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۰	الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ	۱۵۷	اعراف	۰۰۷
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۰	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ	۱۵۸	اعراف	۰۰۷
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲	وَ اَكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا	۱۵۶	اعراف	۰۰۷
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۶۹	وَ اَكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا	۱۵۶	اعراف	۰۰۷
صلح و سازش با دیگران	۰۴۷	وَ إِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ	۰۶۱	انفال	۰۰۸
دوری از کفار	۰۴۰	يَأْيُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۲۳	توبه	۰۰۹
دوری از کفار	۰۴۰	قُلْ إِنْ كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَ	۰۲۴	توبه	۰۰۹
کافران اهل نجات نیستند	۰۳۸	أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يَحَادِدِ	۰۶۳	توبه	۰۰۹
کافران هدایت نمی‌شوند	۰۳۷	قُلْ إِنْ كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَ	۰۲۴	توبه	۰۰۹
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	يَأْيُهَا النَّبِيُّ جِهَدِ الْكُفَّارَ	۰۷۳	توبه	۰۰۹
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	يَأْيُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ	۱۲۳	توبه	۰۰۹
رحمت خدا شامل همه مؤمنین است	۰۵۳	لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى	۰۲۶	یونس	۰۱۰
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۰	قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ	۱۰۸	یوسف	۰۱۲
کافران هدایت نمی‌شوند	۰۳۷	مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ	۰۱۸	ابراهیم	۰۱۴
وظیفه پیامبر اکرم	۰۴۵	وَ مَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ	۰۰۴	ابراهیم	۰۱۴
رحمت خداوند وسیع است	۰۰۹	نَبِيٍّ عِبَادِي أَنِي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	۰۴۹	حجر	۰۱۵
به بهترین شیوه مردم را دعوت کنید	۰۰۶	ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ	۱۲۵	نحل	۰۱۶

چگونه دعوت کنیم	۰۵۱	ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ	۱۲۵	نحل	۰۱۶
اسلام تنها دین	۰۳۹	وَ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ	۰۸۱	اسراء	۰۱۷
به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی	۰۵۰	مَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي	۰۱۵	اسراء	۰۱۷
به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی	۰۴۹	فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا	۰۴۴	طه	۰۲۰
حمایت از پیامبر اکرم	۰۳۹	وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً	۱۰۷	انبیاء	۰۲۱
تایید ادیان آسمانی دیگر	۰۵۲	لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا	۰۶۷	حج	۰۲۲
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	وَ لِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ	۰۵۴	حج	۰۲۲
قدرت خدا	۰۵۶	مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ	۰۷۴	حج	۰۲۲
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ	۰۷۸	حج	۰۲۲
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۴۵	إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَ الَّذِينَ هَادُوا	۰۱۷	حج	۰۲۲
کافران هدایت نمی شوند و پاداشی ندارند	۰۳۷	وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ	۰۳۹	نور	۰۲۴
به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی	۰۴۹	وَ عِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ	۰۶۳	فرقان	۰۲۵
حمایت از پیامبر اکرم	۰۳۹	تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ	۰۰۱	فرقان	۰۲۵
اسلام تنها دین	۰۳۸	إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ	۰۹۱	نمل	۰۲۷
صلح و سازش	۰۵۰-۰۴۹	وَ إِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا	۰۵۵	قصص	۰۲۸
مؤمنین پیروز هستند	۰۵۰	وَ تُرِيدُونَ	۰۰۵	قصص	۰۲۸
همه پیروان ادیان مسلمان هستند	۰۴۴	وَ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا	۰۵۳	قصص	۰۲۸
چگونه دعوت کنیم	۰۵۱	وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِيْنَا	۰۶۹	عنكبوت	۰۲۹
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۶	وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِيْنَا	۰۶۹	عنكبوت	۰۲۹
اسلام تنها دین	۰۳۸	فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا	۰۳۰	روم	۰۳۰
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۷	فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا	۰۳۰	روم	۰۳۰
اسلام تنها دین	۰۴۰	النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ	۰۰۶	احزاب	۰۳۳
اسلام تنها دین	۰۳۹	مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ	۰۴۰	احزاب	۰۳۳
به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی	۰۵۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ	۰۷۰	احزاب	۰۳۳
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ	۰۶۰	یس	۰۳۶
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	وَ أَنْ أَعْبُدُونِي	۰۶۱	یس	۰۳۶
همه ما پاسخگو هستیم	۰۰۶	وَ قِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ	۰۲۴	صافات	۰۳۷

۰۳۹	زمر	۰۱۸	الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ	۰۰۶	به بهترین سخن توجه کنید
۰۳۹	زمر	۰۵۳	قُلْ يَعِبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا	۰۰۸	رحمت خدا وسیع است
۰۴۲	شوری	۰۱۵	فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ	۰۴۹	صلح و سازش
۰۴۲	شوری	۰۱۵	فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ	۰۳۸	مقاومت در تبلیغ دین
۰۴۲	شوری	۰۰۷	وَ كَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ	۰۴۵	وظیفه پیامبر
۰۴۲	شوری	۰۱۳	شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَىٰ	۰۴۴	همه پیروان ادیان مسلمان هستند
۰۴۳	زخرف	۰۶۱	وَ إِنَّهُ لَعَلَّمُ لِلسَّاعَةِ	۰۱۷	راه را خدا نشان می‌دهد
۰۴۳	زخرف	۰۸۹	فَاصْفَحْ عَنْهُمْ	۰۴۹	صلح و سازش
۰۴۵	جاثیه	۰۲۶	قُلِ اللَّهُ يَخْتِيبُكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ	۰۵۵	تساوی مکاتب الهی
۰۴۶	احقاف	۰۱۳	إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبَّنَا اللَّهُ	۰۳۸	مقاومت در تبلیغ دین
۰۴۸	فتح	۰۲۹	مَحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ	۰۴۰	دوری از کفار
۰۴۹	حجرات	۰۱۳	يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ	۰۰۶	بهترین مردمان متقین هستند
۰۴۹	حجرات	۰۱۵	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ	۰۵۳	رحمت الهی شامل حال همه است
۰۴۹	حجرات	۰۰۹	وَ إِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	۰۴۸	صلح و سازش با یکدیگر
۰۴۹	حجرات	۰۱۰	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ	۰۴۸	صلح و سازش با یکدیگر
۰۵۷	حدید	۰۰۹	هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَيَّ عَبْدِي	۰۴۱	حمایت از پیامبر اکرم
۰۵۷	حدید	۰۰۹	هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَيَّ عَبْدِي	۰۵۳	رحمت الهی شامل حال همه است
۰۵۷	حدید	۰۱۲	يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ	۰۵۳	رحمت الهی شامل حال همه است
۰۶۰	ممتحنه	۰۰۹	إِنَّمَا يَنْهَاتُمُ اللَّهُ عَنِ	۰۴۰	دوری از کفار
۰۶۰	ممتحنه	۰۱۳	يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا	۰۴۵-۰۴۰	دوری از کفار
۰۶۰	ممتحنه	۰۰۸	لَا يَنْهَاتُ اللَّهُ عَنِ	۰۵۴-۰۴۷	صلح و سازش با سایرین
۰۶۲	جمعه	۰۰۲	هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ	۰۴۵	وظیفه پیامبر
۰۶۶	تحریم	۰۰۹	يَأَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ	۰۳۸	مقاومت در تبلیغ دین
۰۷۶	انسان	۰۰۳	الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا	۰۰۵	راه مشخص است
۰۹۳	ضحی	۰۰۵	وَ أَسْوَفُ يُعْطِيكَ رُبَّكَ فَتَرْضَىٰ	۰۰۹	شفاعت رسول الله
۱۰۹	کافرون	۰۰۵	وَ لَا أَنْتُمْ عَبْدُونَ مَا أُعْبُدُ	۰۴۹	صلح و سازش
۱۰۹	کافرون	۰۰۶	لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِي دِينِ	۰۴۹	صلح و سازش

ردیف	شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	اول آیه	صفحه کتاب	موضوع آیه
	۰۰۳	آل عمران	۰۰۷	وَالَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ	۰۴۱	آیات محکم و متشابه
	۰۰۳	آل عمران	۰۱۹	إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ	۰۳۹	اسلام تنها دین
	۰۰۳	آل عمران	۰۸۵	وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا	۰۳۹	اسلام تنها دین
	۰۱۷	اسراء	۰۸۱	وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ	۰۳۹	اسلام تنها دین
	۰۲۷	نمل	۰۹۱	إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أُعْبُدَ	۰۳۸	اسلام تنها دین
	۰۳۰	روم	۰۳۰	فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا	۰۳۸	اسلام تنها دین
	۰۳۳	احزاب	۰۰۶	النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ	۰۴۰	اسلام تنها دین
	۰۳۳	احزاب	۰۴۰	مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنَ رِجَالِكُمْ	۰۳۹	اسلام تنها دین
	۰۳۹	زمر	۰۱۸	الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ	۰۰۶	به بهترین سخن توجه کنید
	۰۱۶	نحل	۱۲۵	ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ	۰۰۶	به بهترین شیوه مردم را دعوت کنید
	۰۰۲	بقره	۰۸۳	وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ	۰۵۰-۰۲۶	به نیکویی صحبت کنید
	۰۰۳	آل عمران	۱۵۹	فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ	۰۴۹	به نیکویی صحبت کنید
	۰۰۵	مائده	۰۰۸	أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ لِلَّهِ	۰۵۰	به نیکویی صحبت کنید
	۰۰۶	انعام	۱۵۲	وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ	۰۵۰	به نیکویی صحبت کنید - سخن به عدالت
	۰۱۷	اسراء	۰۱۵	مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي	۰۵۰	به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی
	۰۲۰	طه	۰۴۴	فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لِّيْنَا	۰۴۹	به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی
	۰۲۵	فرقان	۰۶۳	وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ	۰۴۹	به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی
	۰۳۳	احزاب	۰۷۰	يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ	۰۵۰	به نیکویی صحبت کنید سخن به نرمی
	۰۴۹	حجرات	۰۱۳	يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ	۰۰۶	بهترین مردمان متقین هستند
	۰۰۵	مائده	۰۴۷	وَأُتِيحُكْمُ أَهْلِ الْإِنجِيلِ	۰۵۲	تایید ادیان آسمانی دیگر
	۰۰۵	مائده	۰۴۸	وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ	۰۵۱	تایید ادیان آسمانی دیگر

تایید ادیان آسمانی دیگر	۰۵۲	لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا	۰۶۷	حج	۰۲۲
تساوی مکاتب الهی	۰۵۵	قُلِ اللَّهُ يَخْتِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ	۰۲۶	جائیه	۰۴۵
تنها یک دین صحیح است	۰۴۱	وَالَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ	۰۰۷	آل عمران	۰۰۳
تنها یک دین صحیح است	۰۴۰	إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ	۰۱۹	آل عمران	۰۰۳
تنها یک دین صحیح است	۰۴۱	وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا	۰۸۵	آل عمران	۰۰۳
جایگاه مؤمنین	۰۶۸	قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ	۱۱۹	مائده	۰۰۵
جدال در دین نداریم	۰۴۶	إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ	۰۹۱	مائده	۰۰۵
جدال در دین نداریم	۰۴۶	وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ	۱۲۱	انعام	۰۰۶
چگونه دعوت کنیم	۰۵۱	وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمًا	۱۵۳	انعام	۰۰۶
چگونه دعوت کنیم	۰۵۱	ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ	۱۲۵	نحل	۰۱۶
چگونه دعوت کنیم	۰۵۱	وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا	۰۶۹	عنکبوت	۰۲۹
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۰	الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ	۱۵۷	اعراف	۰۰۷
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۰	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ	۱۵۸	اعراف	۰۰۷
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۰	قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ	۱۰۸	یوسف	۰۱۲
حمایت از پیامبر اکرم	۰۳۹	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً	۱۰۷	انبیاء	۰۲۱
حمایت از پیامبر اکرم	۰۳۹	تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ	۰۰۱	فرقان	۰۲۵
حمایت از پیامبر اکرم	۰۴۱	هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ	۰۰۹	حدید	۰۵۷
خداوند شرک را نمی پذیرد	۰۰۸	إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ	۱۱۶	نساء	۰۰۴
در تعریف دین غلو نکنید	۰۰۵	يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا	۱۷۱	نساء	۰۰۴
در حد توان از ما انتظار دارند	۰۰۶	لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا	۲۸۶	بقره	۰۰۲
دوری از کفار	۰۴۰	و بَشَرِ الْمُنَافِقِينَ	۱۳۸	نساء	۰۰۴
دوری از کفار	۰۴۰	الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ	۱۳۹	نساء	۰۰۴
دوری از کفار	۰۴۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۱۴۴	نساء	۰۰۴
دوری از کفار	۰۴۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۵۱	مائده	۰۰۵
دوری از کفار	۰۴۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۵۷	مائده	۰۰۵
دوری از کفار	۰۴۰	تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ	۰۸۰	مائده	۰۰۵
دوری از کفار	۰۴۰	وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ	۰۸۱	مائده	۰۰۵

دوری از کفار	۰۴۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا	۰۲۳	توبه	۰۰۹
دوری از کفار	۰۴۰	قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ	۰۲۴	توبه	۰۰۹
دوری از کفار	۰۴۰	مَحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ	۰۲۹	فتح	۰۴۸
دوری از کفار	۰۴۰	إِنَّمَا يَنْهَاتُمُ اللَّهُ عَنِ	۰۰۹	ممتحنه	۰۶۰
دوری از کفار	۰۴۵-۰۴۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا	۰۱۳	ممتحنه	۰۶۰
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ	۰۵۴	حج	۰۲۲
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۶	وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا	۰۶۹	عنکبوت	۰۲۹
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ	۰۶۰	یس	۰۳۶
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	وَأَنْ اعْبُدُونِي	۰۶۱	یس	۰۳۶
راه را خدا نشان می دهد	۰۱۷	وَأِنَّهُ لَعَلَّمُ لِلسَّاعَةِ	۰۶۱	زخرف	۰۴۳
راه را خداوند نشان می دهد	۰۱۷	إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ	۰۵۱	آل عمران	۰۰۳
راه را خداوند نشان می دهد	۰۱۷	فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ	۱۷۵	نساء	۰۰۴
راه مستقیم راه انبیاء	۰۱۶	وَأَنْ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمًا	۱۵۳	انعام	۰۰۶
راه مشخص است	۰۰۵	الَّذِي خَلَقَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا	۰۰۳	انسان	۰۷۶
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲	وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ	۱۲۴	نساء	۰۰۴
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲-۰۰۹	قُلْ لَمَنْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ	۰۱۲	انعام	۰۰۶
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲-۰۰۸	وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ	۰۵۴	انعام	۰۰۶
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۲	وَ أَكْتُبَ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا	۱۵۶	اعراف	۰۰۷
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۳	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ	۰۱۵	حجرات	۰۴۹
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۳	هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَيَّ عَبْدِهِ	۰۰۹	حدید	۰۵۷
رحمت الهی شامل حال همه است	۰۵۳	يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ	۰۱۲	حدید	۰۵۷
رحمت خدا شامل همه مؤمنین است	۰۵۳	لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى	۰۲۶	یونس	۰۱۰
رحمت خدا وسیع است	۰۰۸	قُلْ يَعْبَادِي الَّذِينَ أُسْرِفُوا	۰۵۳	زمر	۰۳۹
رحمت خداوند وسیع است	۰۰۹	نَبِيٌّ عِبَادِي أَنِي أَنَا الْعَفُورُ الرَّحِيمُ	۰۴۹	حجر	۰۱۵
سازش با دیگران	۰۵۴	وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ	۱۰۸	انعام	۰۰۶
سازش با دیگران	۰۵۴	وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ	۱۲۱	انعام	۰۰۶

		اللَّهِ			
شفاعت رسول الله	۰۰۹	وَ أَسْوَفُ يُعْطِيكَ رُبُّكَ فَتَرْضَى	۰۰۵	ضحی	۰۹۳
صلح و سازش	۰۵۰-۰۴۹	وَ إِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا	۰۵۵	قصص	۰۲۸
صلح و سازش	۰۴۹	فَلِذَلِكَ فَادِّعْ وَ اسْتَقِمْ	۰۱۵	شوری	۰۴۲
صلح و سازش	۰۴۹	فَاصْفَحْ عَنْهُمْ	۰۸۹	زخرف	۰۴۳
صلح و سازش	۰۴۹	وَ لَا أَنْتُمْ عِبْدُونَ مَا أَعْبُدُ	۰۰۵	کافرون	۱۰۹
صلح و سازش	۰۴۹	لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِي دِينِ	۰۰۶	کافرون	۱۰۹
صلح و سازش با دیگران	۰۴۷	إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمِ	۰۹۰	نساء	۰۰۴
صلح و سازش با دیگران	۰۴۸	يَأْيُهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ	۰۹۴	نساء	۰۰۴
صلح و سازش با دیگران	۰۴۸-۰۱۷	وَ إِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا	۱۲۸	نساء	۰۰۴
صلح و سازش با دیگران	۰۴۸	وَ لَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا	۱۲۹	نساء	۰۰۴
صلح و سازش با دیگران	۰۴۷	وَ إِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ	۰۶۱	انفال	۰۰۸
صلح و سازش با سایرین	۰۵۴-۰۴۷	لَا يَنْهَاتُ اللَّهُ عَنِ	۰۰۸	ممتحنه	۰۶۰
صلح و سازش با یکدیگر	۰۴۸	وَ إِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	۰۰۹	حجرات	۰۴۹
صلح و سازش با یکدیگر	۰۴۸	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ	۰۱۰	حجرات	۰۴۹
عدم اجبار در قبول دین	۰۰۵	لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ	۲۵۶	بقره	۰۰۲
فرقی بین انبیای الهی نیست	۰۴۶	فُولُوا عَامِنًا بِاللَّهِ وَ مَا	۱۳۶	بقره	۰۰۲
فرقی بین انبیای الهی نیست	۰۴۶	عَامِنَ الرَّسُولِ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ	۲۸۵	بقره	۰۰۲
فرقی بین انبیای الهی نیست	۰۴۶	قُلْ عَامِنًا بِاللَّهِ وَ مَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا	۰۸۴	آل عمران	۰۰۳
قدرت خدا	۰۵۶	مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ	۰۷۴	حج	۰۲۲
کافران اهل نجات نیستند	۰۳۸	وَ قَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ	۰۸۰	بقره	۰۰۲
کافران اهل نجات نیستند	۰۳۸-۰۲۱	قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ	۰۹۴	بقره	۰۰۲
کافران اهل نجات نیستند	۰۳۸	أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يَخَادِدِ	۰۶۳	توبه	۰۰۹
کافران هدایت نمی شوند	۰۳۷	يَأْيُهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ	۰۶۷	مائده	۰۰۵
کافران هدایت نمی شوند	۰۳۷	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى	۰۶۸	مائده	۰۰۵
		شَيْءٍ			
کافران هدایت نمی شوند	۰۳۷	وَ مِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَ مِنَ	۱۴۴	انعام	۰۰۶
کافران هدایت نمی شوند	۰۳۷	قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَ آبْنَاؤُكُمْ	۰۲۴	توبه	۰۰۹

کافران هدایت نمی‌شوند	۰۳۷	مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ	۰۱۸	ابراهیم	۰۱۴
کافران هدایت نمی‌شوند و پاداشی ندارند	۰۳۷	وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ	۰۳۹	نور	۰۲۴
مؤمنین پیروز هستند	۰۵۰	وَ تُرِيدُونَ أَن	۰۰۵	قصص	۰۲۸
مشمولین رحمت الهی کسانی که ایمان دارند و عمل شایسته انجام می‌دهند	۰۶۹-۰۱۷	وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ	۰۸۲	بقره	۰۰۲
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ	۰۷۳	توبه	۰۰۹
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ	۱۲۳	توبه	۰۰۹
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ	۰۷۸	حج	۰۲۲
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۷	فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا	۰۳۰	روم	۰۳۰
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ	۰۱۵	شوری	۰۴۲
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ	۰۱۳	احقاف	۰۴۶
مقاومت در تبلیغ دین	۰۳۸	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ	۰۰۹	تحریم	۰۶۶
وظیفه پیامبر	۰۴۵	وَ كَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ	۰۰۷	شوری	۰۴۲
وظیفه پیامبر	۰۴۵	هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ	۰۰۲	جمعه	۰۶۲
وظیفه پیامبر اکرم	۰۴۵	وَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ	۰۰۴	ابراهیم	۰۱۴
هرکس خداوند را دوست بدارد خدا او را دوست دارد		قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ	۰۳۱	آل عمران	۰۰۳
همکاری با ادیان دیگر	۰۵۴	قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ	۰۶۴	آل عمران	۰۰۳
همه پیروان ادیان مسلمان هستند	۰۴۸-۰۴۴	رَبَّنَا وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ	۱۲۸	بقره	۰۰۲
همه پیروان ادیان مسلمان هستند	۰۴۴	قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَ مَا	۱۳۶	بقره	۰۰۲
همه پیروان ادیان مسلمان هستند	۰۴۴	وَ إِذَا يُنْتَلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا	۰۵۳	قصص	۰۲۸
همه پیروان ادیان مسلمان هستند	۰۴۴	شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَى	۰۱۳	شوری	۰۴۲
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۴۴	بِهِ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ	۰۰۳	بقره	۰۰۲
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۴۵	وَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ	۰۰۴	بقره	۰۰۲
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۴۵	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ الَّذِينَ	۰۶۲	بقره	۰۰۲
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۷۰	وَ مَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ	۱۲۴	نساء	۰۰۴
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۴۵	إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ الَّذِينَ	۰۶۹	مائده	۰۰۵

همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۶۹	وَ اَكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا	۱۵۶	اعراف	۰۰۷
همه مؤمنین اهل نجات هستند	۰۴۵	اِنَّ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَ الَّذِيْنَ هَادُوْا	۰۱۷	حج	۰۲۲
همه ما پاسخگو هستیم	۰۰۶	وَ قَفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْئُوْلُوْنَ	۰۲۴	صافات	۰۳۷